

What Psychological Structures Can Support the Satisfaction of Basic Psychological Needs? Attachment Styles, Childhood Maltreatment Experiences, and the Role of Interpersonal Communication Competence

Neslihan Çıkırkçı

Asst. Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa University, Tokat, Türkiye, cikrikcineslihan@gmail.com

ABSTRACT

This cross-sectional study aimed to examine the relationships between basic psychological needs, attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence. The study group consisted of 283 university students. The Need Satisfaction Scale, Three-Dimensional Attachment Styles Scale, Childhood Trauma Questionnaire, and Interpersonal Communication Competence Inventory were used as measurement tools. According to the correlation analysis findings, need satisfaction was associated with anxious-ambivalent attachment style, avoidant attachment style, physical abuse, emotional abuse, listening skills, social relaxation skills, and expressive skills. The hierarchical regression model included attachment styles in the first step, childhood maltreatment experiences in the second step, and interpersonal communication competence in the third step. Regression analysis results revealed that anxious-ambivalent attachment style, emotional abuse, listening skill, social relaxation skill, and expressive skill accounted for 40.3% of the total variance of need satisfaction. In line with the hierarchical regression analysis findings, it can be stated that the variable with the most robust predictive role is emotional abuse among childhood maltreatment experiences. The present study provides findings that early experiences and communication competence, which can be affected by these experiences, are essential factors in meeting basic psychological needs. Therefore, the results of the study may be effective in psychological interventions that focus on meeting basic psychological needs.

Article Type
Research

Article Background
Received:
03.04.2024
Accepted:
12.06.2024

Keywords
Self-Determination,
Need Satisfaction,
Attachment
Styles,
Childhood
Maltreatment
Experiences,
Interpersonal
Communication
Competence

To cite this article: Çıkırkçı, N. (2024). What psychological structures can support the satisfaction of basic psychological needs? Attachment styles, childhood maltreatment experiences, and the role of interpersonal communication competence. *International Journal of Turkish Education Sciences*, 12(2), 957-988. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1464184>

Corresponding Author: Neslihan Çıkırkçı, e-mail: cikrikcineslihan@gmail.com

Introduction

Self-determination theory attracts the attention of researchers from many different disciplines (Alkan et al., 2023; Chiu et al., 2023; Hirsh et al., 2024; Nunes et al., 2024), and in these studies, it was evaluated that self-determination theory could be a helpful structure for different processes in life. For more than half a century, studies based on the positive psychology paradigm have focused on variables that can support well-being, which has strengthened the awareness of basic psychological needs (also conceptualized as need satisfaction) (Patterson & Joseph, 2007; Sheldon & Ryan, 2011; Yang et al., 2022). Ultimately, the fulfillment of basic psychological needs that aim to ensure healthy interaction of the individual with the environment depends on many cognitive, psychological, social, and relational structures (Deci & Ryan, 2000; Ryan & Deci, 2008). Previous studies showed that many constructs such as attachment styles (Çıkrıkçı & Gençdoğan, 2022), belonging (Van Ryzin et al., 2009), well-being (Dimmock et al., 2022), parental styles and sibling relationships (Haspolat et al., 2024; Van Der Kaap-Deeder et al., 2015) were related to need satisfaction. In addition, there is a need for studies aiming to identify the factors that may contribute to the fulfillment of basic psychological needs. The present study emphasized the explanatory role of attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence on need satisfaction. Examining attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence as determinants of need satisfaction shows the originality of this study. In addition, the current study aimed to contribute to the self-determination and attachment literature by investigating the predictors of need satisfaction. The research questions sought to be answered in the study were presented below:

Research question 1: To what extent are attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence related to need satisfaction?

Research question 2: To what extent do attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence explain need satisfaction?

Theoretical Framework

Interpersonal Communication Competence

Interpersonal communication manifests itself in the communicative relationship established by at least two people. People in this communication pattern affect each other depending on the quality of communication. Comprehensively analyzing this interaction revealed the influential factors in creating, maintaining, and terminating relationships (Lane, 2016). Interpersonal communication competence becomes evident when evaluating the quality of interaction in the communication process. Interpersonal communication competence refers to establishing a flexible interaction so that communication in a dyadic environment is appropriate and effective. For this skill, subjective evaluations of effectiveness were as crucial as perceptions and feedback (Rubin et al., 1993). Beebe et al. (2002) stated that being knowledgeable about the process and nature of communication is necessary for maintaining interpersonal communication. Additionally, the stated knowledge needed to be more sufficient for conceptualizing interpersonal communication competence. Spitzberg and Cupach (1984, 2012) considered communication competence as adequate and appropriate in an interpersonal context. Competent communication is kind and ethical, and (i) being knowledgeable, (ii) being motivated to communicate, and (iii) being effective and appropriate in the performance of communication skills are the facilitators of competent communication (Lane, 2016). In short, knowledge, ability, and motivation are essential elements of communicating competently.

Attachment

Environmental settings are essential in the development of communication. Processes such as family experiences, birth order, parental attitude, and early childhood education opportunities can be considered under environmental influences. In the present study, attachment relationships were focused on evaluating environmental influences. Attachment theory can potentially explain individuals' life experiences from a developmental perspective (Deneault et al., 2023). Attachment theory may be functional in understanding interpersonal communication. Filling the gaps between biological and environmental explanations of interpersonal communication by paying attention to the interaction of biological and social experiences can make this functionality possible (Deneault & Hammond, 2021). In its simplest form, attachment theory focuses on children's early interactions with their carers. The basic assumption was that these early interactions could affect development (Bowlby, 1970, 1982). According to attachment theory, infants establish emotional bonds with their carers or attachment figures to sustain their lives. The baby shows a genetic predisposition to establishing these emotional bonds (Bowlby, 1982). Through these bonds, the individuals begin to recognize their environment. The process of recognizing the environment progresses within the security possibilities of the individual providing care services. In other words, the gain the child who starts to recognize the environment wants to achieve while going through different experiences is to regain the caregiver's interest (Cassidy, 1988). Although attachment develops in infancy, it is stated that attachment style affects relationships in adult experiences. Attachment styles affect individuals' efforts to develop relationships (Ainsworth & Bowlby, 1991; Mikulincer & Shaver, 2010).

Basic Psychological Needs

Self-determination theory, which tries to explain behaviors through human experiences, identifies basic psychological needs that directly affect behavior and are innate (Deci, 1971; Gagné & Deci, 2005; Ryan & Deci, 2020). Theorists made implications about psychological needs based on two different perspectives. According to the widely accepted perspective, needs are the desires of the individual motivated to exhibit behavior in specific situations (Ryan & Deci, 2008). As for the other perspective, needs affect the development and well-being of the organism in a more limited perspective. Based on this view, it was inferred that determining the satisfaction of needs beyond their power was also crucial (Ryan, 1995).

Basic psychological needs contribute to integrating the individual with the environment by supporting development. At the same time, these needs are essential structures that enable the development of the well-being of the individual who performs in line with their goals. As a result, the Self-Determination Theory suggests that human behavior can be motivated by meeting three basic psychological needs (Ryan & Deci, 2017). Autonomy (i), competence (ii), and relatedness (iii) are the three basic psychological needs. Determining and directing the individual's cognitive processes related to behavior is represented as autonomy. Therefore, it is stated that autonomy has a self-managerial dimension (Ryan & Connell, 1989). Competence is related to the individual's perception of himself/herself as functional (Ryan & Deci, 2008). Transforming behaviors into performance, achieving gains by using the potential of the individual, and adapting to the environment in this way feeds the concept of competence (Deci & Vansteenkiste, 2004). Relatedness is characterized by being connected to the community and the perception of belonging (Ryan & Deci, 2017). In meeting this need, individuals must perceive that other people have a significant place in their lives (Ryan & Deci, 2008). Self-determination theory suggests that individuals could function

effectively if these three needs are met through social-environmental support mechanisms (Deci & Ryan, 2000).

Childhood Maltreatment Experiences

Childhood maltreatment experiences include all acts of abuse or neglect that resulted in physical or emotional harm, potential for harm, or threat of harm to the child by the parent or care provider (Leeb et al., 2008). Childhood maltreatment experiences refer to adverse events that occur in the life of an individual before the age of 18. All kinds of physical or emotional abuse or neglect that cause actual or potential harm to the child's health, survival, development, or dignity in the context of responsibility, trust, or power relationships, and sexual abuse can be included among these adverse events. Witnessing violence or other severe dysfunctions in the household can sometimes be considered a form of child maltreatment (World Health Organization, 2018). Four types of maltreatment are commonly recognized: sexual abuse, physical abuse, emotional abuse (also called psychological abuse), and neglect (Norman et al., 2012). Any completed or attempted sexual interaction with the child, with or without contact, is referred to as child sexual abuse (Gilbert et al., 2009). Child sexual abuse is an extreme form of child victimization and is seen as a severe public health problem worldwide. It was reported that victims of childhood sexual abuse faced many short- and long-term psychosocial and psychopathological problems (Hailes et al., 2019). Physical abuse is defined as behaviors that cause actual physical harm or have the potential to harm the child by the person providing care to the child (Krug et al., 2002). Emotional abuse is a severe abuse experience frequently encountered among children and adolescents (Baker et al., 2021). Emotional abuse is considered to be a fundamental factor underlying other experiences of abuse and is as damaging for the child as other experiences of abuse (Schaefer et al., 2018). Finally, it can be stated that child neglect is a common childhood maltreatment experience. In the definitions of child neglect, the care process of the child is emphasized. Accordingly, neglect manifests itself when the child's basic needs, such as shelter, nutrition, clothing, education, and guidance, are not adequately met, potentially or directly preventing normal development (Keeshin & Dubowitz, 2013).

Associations Among Variables

According to self-determination theory, basic psychological needs support the integration of the individual with the environment (Ryan & Deci, 2008). In studies conducted for many years, it has been questioned how basic psychological needs can be satisfied by meeting them (Çikrikçi & Gençdoğan, 2022; Deci & Ryan, 1980, 1985; Liu et al., 2024; Martela et al., 2023; Ryan, 1995; Vansteenkiste et al., 2023). Although the role of individual, social, psychological, cognitive, and behavioral elements/variables in predicting need satisfaction has been investigated in these studies, there is a need for future studies to contribute to this role. It is thought that this study may provide implications for predicting need satisfaction.

Attachment styles can positively or negatively affect individuals' lives in various areas (Barbeito et al., 2024; Çikrikçi & Gençdoğan, 2017; Guler & Yavaş Çelik, 2023; Karveli et al.) The reflections of attachment patterns, the foundations of which are laid in the early periods of life, can become evident in the present behaviors of individuals. A recent cross-sectional study reported that anxious attachment to the mother was directly related to the internalization of problematic behaviors (Fuentes-Balderrama et al., 2022). Gori et al. (2023) determined the negative effect of fearful and anxious attachment styles on self-esteem in an adult sample. Similarly, anxious attachment was associated with rumination and suppression of emotion orientations (Brandão et al., 2023). As a result, attachment styles are an essential parameter that determines emotions, thoughts, and behaviors. Attachment styles may directly affect need satisfaction (Çikrikçi & Gençdoğan, 2022), or

they may have indirect effects on need satisfaction through emotions, thoughts, and behaviors influenced by attachment styles (Felton & Jowett, 2013). In simpler terms, the behaviors exhibited in line with attachment styles may be directed towards satisfying needs or may trigger avoidance of experiences that will allow needs to be met.

The other variable whose relationship with need satisfaction was investigated within the scope of the study was childhood maltreatment experiences. According to the results of a recent meta-analysis study on adverse childhood experiences, the prevalence of having adverse childhood experiences is approximately 60% (Madigan et al., 2023). When past studies were examined, the relationship between need satisfaction and early traumatic experiences was observed (Gu et al., 2023; Kotiuga et al., 2024). It was reported that individuals with childhood maltreatment experiences have difficulty meeting their basic psychological needs (Wan et al., 2023). According to self-determination theory, environments with negative environmental stimuli may prevent individuals from meeting their needs (Ryan & Deci, 2008). Neglected and abused individuals' perceptions of themselves, the world, and the future may be negatively affected by this situation. Zhu et al. (2020) stated that neglected adolescents may be weak in terms of interpersonal relationships and may exhibit more aggressive behaviors. Individuals with the potential to exhibit these attitudes and behaviors will likely experience difficulties meeting their needs for relatedness, competence, and autonomy.

In this study, which aims to predict need satisfaction, interpersonal communication competence will be investigated. Being competent in interpersonal communication can provide various gains to the individual. Individuals who are more participative, who can express themselves, and who can exhibit their potential may interact with other people due to the nature of these performances. This interaction process might contribute positively to the fulfillment of basic psychological needs. In other words, being competent in communication is essential in meeting basic psychological needs (Hodis et al., 2023; Ryan & Deci, 2017). According to the self-determination theory, interaction with the environment must be addressed to meet universal needs (Ryan & Deci, 2022). Only when individuals interact with the environment will they have opportunities to fulfill their psychological needs.

Conceptual Framework

The conceptual structure of this research was based on self-determination theory. Meeting basic psychological needs, the basic building block of self-determination theory, emphasizes a universal process (Ryan & Deci, 2008). The conceptual structure was supported by examining the psychological and psychosocial variables related to basic psychological needs. Accordingly, it was thought that attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence may be essential determinants in meeting basic psychological needs. The current study determined attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence as independent variables and need satisfaction as dependent variable. Investigating the prediction of need satisfaction by attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence indicates the originality and authenticity of the present study. In addition, to the author's knowledge and according to the literature, no study has yet been conducted to examine the relationships between the variables discussed quantitatively. Therefore, the primary purpose of this study was to reveal the relationships between need satisfaction, attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence.

Method

Research Group

The research group of the present cross-sectional study consisted of 283 university students, 176 female (62.2%) and 107 male (37.8%). The ages of the university students ranged between 18 and 25, with a mean age of 20.45 (SD = 1.60). When the study group was analyzed by grade level, 91 (32.4%) students were freshman, 110 (39.1%) students were sophomore, 67 (20.3%) students were junior, and 23 (8.2%) students were senior.

Ethical Approval and Process

This study was carried out with the approval of Tokat Gaziosmanpaşa University Social and Human Sciences Ethics Committee dated 17.06.2022 and decision number 158317. The ethical procedures recommended by the American Psychological Association (APA) and the American Educational Research Association (AERA) were followed at all stages of the study (AERA, 2023; APA, 2020). Online forms (Google Forms) were applied to the participants in line with the principle of voluntariness. The link addresses were shared with the students via social media and remained open for access for two weeks. The personal rights and reputations of the individuals participating in the study were secured, and they were informed about the purpose of the research at the beginning of the data collection process. In addition, the participants were informed that they could withdraw from the study at any research stage without stating a reason with the help of the pseudonym they would determine. No identifying information about the participants was requested.

Measures

In the current study, in which the predictors of need satisfaction were investigated, the Need Satisfaction Scale, the Three Dimensional Attachment Styles Scale, the Childhood Trauma Questionnaire, and the Interpersonal Communication Competence Inventory were used as measures.

Need Satisfaction Scale

The Need Satisfaction Scale (NSS) was developed to assess how basic psychological needs, the theoretical structure formed by self-determination theory, can be met (Deci & Ryan, 2000). The NSS was a seven-point Likert-type, self-report-based measure comprising twenty-one (21) items. The adaptation of NSS to Turkish culture was carried out by Bacanlı and Cihangir-Çankaya (2003). The NSS had a three-factor structure (autonomy, competence, and relatedness). Sample item: I can decide how to live my life. The reliability of the measurement tool was analyzed by the internal consistency coefficient ($\alpha = .83$). When the internal consistency coefficients of the sub-factors were analyzed, it was concluded that autonomy ($\alpha = .82$), competence ($\alpha = .60$) and relatedness ($\alpha = .81$) dimensions presented a reliable structure. The fulfillment of basic psychological needs was directly proportional to the results of the NSS. While high scores indicated that basic psychological needs could be met, low scores referred to increased need satisfaction (Bacanlı & Cihangir-Çankaya, 2003; Deci & Ryan, 2000; Gagné, 2003). Within the scope of this study, the internal consistency coefficient for the NSS was determined as $\omega = .87$.

Three-Dimensional Attachment Styles Scale

The Three-Dimensional Attachment Styles Scale (TDASS), developed based on the three-dimensional attachment theory, consists of three sub-dimensions that determine secure, avoidant,

and anxious-ambivalent attachment styles (Erzen, 2016). The TDASS, consisting of eighteen (18) items, had a five-point Likert-type evaluation. Sample item: I stay away from emotional relationships because I do not want to be abandoned. The construct validity of the TDASS was tested with Confirmatory Factor Analysis (CFA). According to the CFA results, the three-factor unrelated structure fits well with the data. When the internal consistency coefficients of the sub-factors were examined, it was concluded that the secure attachment style ($\alpha = .69$), avoidant attachment style ($\alpha = .80$), and anxious-ambivalent attachment style ($\alpha = .71$) dimensions presented a reliable structure (Erzen, 2016). In the current study, the internal consistency coefficients of the sub-dimensions were determined as $\omega = .66$ for the secure attachment style, $\omega = .58$ for the avoidant attachment style, and $\omega = .58$ for the anxious-ambivalent attachment style.

Childhood Trauma Questionnaire

The Childhood Trauma Questionnaire (CTQ), which allows the evaluation of the individual's abuse experiences before age 18, was a measurement tool consisting of 40 items based on self-report and has a five-point Likert-type evaluation (Bernstein et al., 1994). Aslan and Alparslan (1999) carried out the Turkish adaptation of the instrument. Sample item: In my childhood, my family was a source of strength and support for me. It was determined that the Turkish form of the CTQ had a three-factor structure (emotional abuse and emotional neglect, physical abuse, and sexual abuse). The internal consistency coefficient of the CTQ was determined as .96, and the internal consistency coefficients for the sub-factors were reported to vary between .94 and .96. The higher scores obtained from the sub-factors indicated that the abuse related to that factor is exposed more intensively in childhood or adolescence (Aslan & Alparslan, 1999). Within the scope of this study, the internal consistency coefficient for the CTQ was determined as $\omega = .94$.

Interpersonal Communication Competence Inventory

The Interpersonal Communication Competence Inventory (ICCI), which enables the assessment of competencies in the communication process, was developed by Huang and Lin (2018). Çıkrıkçı and Çinpolat (2021) conducted a Turkish adaptation study of the ICCI. It was determined that the original four-factor structure of the ICCI was valid in the Turkish form. The ICCI was a self-report-based measure comprising fifteen (15) items with a five-point Likert-type assessment. Sample item: I reveal naturally how I feel to others. The internal consistency coefficient calculated for the whole measure ($\alpha = .78$) supported that the ICCI was reliable. When the internal consistency coefficients for the sub-factors were analyzed, it was concluded that listening skill ($\alpha = .73$), social comfort skill ($\alpha = .71$), empathy skill ($\alpha = .76$), and expression skill ($\alpha = .78$) dimensions presented a reliable structure. Within the scope of the present study, the internal consistency coefficient for the ICCI was determined as $\omega = .80$.

Data Analysis

SPSS 27 package software was used to analyze the data. In the present cross-sectional study, the Pearson Product Moment Correlation Coefficient Technique was used to examine the relationships between variables. Hierarchical Regression Analysis was applied to determine the unique contribution of attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence in explaining need satisfaction. In the current study, the resampling value was set as 1000 (k), and 95% confidence interval lower and upper limits were presented when reporting the findings.

Results

Findings Related to the Correlation Analysis

The Pearson product-moment correlation coefficient technique was applied to determine the relationships between the variables. According to the correlation analysis findings, need satisfaction was correlated with attachment styles (anxious-ambivalent attachment style, $r = -.28$, $p < .01$; 95% CI [-.393, -.176]; avoidant attachment style, $r = -.24$, $p < .01$; 95% CI [-.355, -.121]), childhood maltreatment experiences (physical abuse, $r = -.36$, $p < .01$; 95% CI [-.463, -.257]; emotional abuse, $r = -.45$, $p < .01$; 95% CI [-.553, -.343]) and interpersonal communication competence (listening skill, ($r = .40$, $p < .01$; 95% CI [.305, .493]; social relaxation skill, $r = .42$, $p < .01$; 95% CI [.317, .516]; expression skill, ($r = .46$, $p < .01$; 95% CI [.356, .553]). Significant relationships were determined between attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence sub-dimensions, which were evaluated as independent variables within the scope of the research. The relationships between the variables are presented in Table 1.

Table 1

Associations among Variables

Variable	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
NS (1)	1										
PA (2)	-.36**	1									
SA (3)	-.06	.24**	1								
EA (4)	-.45**	.67**	.23**	1							
SAS (5)	.07	-.03	.01	-.05	1						
A-AAS (6)	-.28**	.13*	.10	.16*	.32**	1					
AAS (7)	-.24**	.23**	.13*	.27**	.25**	.61**	1				
LS (8)	.40**	-.29**	-.14*	-.34**	.17**	-.07	-.15*	1			
SRS (9)	.42**	-.19**	.05	-.21**	.16**	-.09	-.02	.33**	1		
ES (10)	.11	-.14*	-.04	-.20**	.20**	-.02	-.13*	.32**	.26**	1	
EXS (11)	.46**	-.16**	-.10	-.30**	.15*	-.14*	-.10	.36**	.46**	.28**	1
M	103.53	17.02	5.64	43.27	16.85	17.82	16.46	18.22	15.68	17.15	11.47
SD	16.35	6.03	1.49	14.35	2.23	3.55	4.06	1.90	3.11	2.25	2.25

Note. ** $p < .01$, * $p < .05$. NS = Need Satisfaction, PA = Physical Abuse, SA = Sexual Abuse, EA = Emotional Abuse, SAS = Secure Attachment Style, A-AAS = Anxious-Ambivalent Attachment Style, AAS = Avoidant Attachment Style, LS = Listening Skill, SRS = Social Relaxation Skill, ES = Empathy Skill, EXS = Expressiveness Skill. Resampling was performed using the bootstrap method, and 95% confidence intervals were calculated ($k = 1000$).

Prediction of Need Satisfaction

Hierarchical regression analysis was applied to determine the predictive power of three-dimensional attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence sub-dimensions on need satisfaction. Before starting the hierarchical regression analysis, the assumptions related to the analysis must be met. For this purpose, the adequacy of the sample was tested first. While testing the adequacy of the sample, the formula $50 + 8.p$ ($p =$ a number of predictor variables) suggested by Green (1991) was used, and a value of 130 ($50 + (8.10)$) was obtained. As the number of samples included in the analysis ($N = 283$) was higher than the number determined by the formula ($N = 130$), it was concluded that the sample was large enough for the analysis. Secondly, the autocorrelation between the variables was analyzed by examining the Durbin-Watson value. Durbin-Watson value was determined as 1.17. Within the scope of multiple

collinearity, tolerance value (1-R²) and variance inflation factor (VIF) were evaluated. It was concluded that the values obtained (1-R² = .494, .772; VIF = 1.296, 2.026) were between the limits expressed in the literature (Field, 2024).

For the hierarchical regression model, need satisfaction was determined as the dependent variable; attachment styles (anxious-ambivalent and avoidant), childhood maltreatment experiences (physical and emotional abuse), and interpersonal communication competence (listening, social relaxation, and self-expression skills) were determined as independent variables. The predictive power of the independent variables was analyzed in three steps using the Enter method by the hierarchical regression model (Table 2).

Table 2

Hierarchical Regression Model Summary

Model	R	R ²	SE	Change Statistics					Durbin-Watson
				ΔR^2	ΔF	df ₁	df ₂	p	
Model 1	.29	.08	15.68	.086	13.25	2	280	<.001	1.17
Model 2	.50	.25	14.20	.169	31.60	2	278	<.001	
Model 3	.64	.41	12.63	.162	25.43	3	275	<.001	

In the first step, the predictive power of anxious-ambivalent and avoidant attachment styles on need satisfaction was examined. The findings showed that the regression model was significant ($F(2, 280) = 13.26, p < .001$). Anxious-ambivalent attachment style was a significant predictor of need satisfaction ($\beta = -.22, p < .01; 95\% \text{ CI } [-1.679, -.368]$). Accordingly, Model 1 (anxious-ambivalent attachment style) explained 8% of the total variance of need satisfaction. In the second step, physical and emotional abuse was included in the model (Model 2). Model 2 was statistically significant ($F(4, 278) = 23.88, p < .001$). The model contribution of anxious-ambivalent attachment style ($\beta = -.23, p < .01; 95\% \text{ CI } [-1.649, -.462]$) and emotional abuse ($\beta = -.36, p < .001; 95\% \text{ CI } [-.570, -.253]$) was significant. Model 2 explained 24.5% of the total variance of need satisfaction. When the R² change value was analyzed, the original contribution of emotional abuse to the total variance of need satisfaction was 16.9%. In the third step, listening, social relaxation, and expressive skills from interpersonal communication competence skills were included in the regression model (Model 3). Model 3 was statistically significant ($F(7, 275) = 28.15, p < .001$). It was found that anxious-ambivalent attachment style ($\beta = -.18, p < .01; 95\% \text{ CI } [-1.363, -.297]$), emotional abuse ($\beta = -.22, p < .01; 95\% \text{ CI } [-.393, -.099]$), listening skill ($\beta = .15, p < .01; 95\% \text{ CI } [.400, 2.175]$), social relaxation skill ($\beta = .20, p < .001; 95\% \text{ CI } [.485, 1.588]$), expressive skill ($\beta = .21, p < .001; 95\% \text{ CI } [.763, 2.330]$) contributed significantly to the model. Model 3 accounted for 40.3% of the total variance of need satisfaction. When the R² change value was analyzed, the unique contribution of listening skills, social relaxation skills, and expression skills to the total variance of need satisfaction was 16.2%. Statistical findings related to regression models are presented in Table 3.

Table 3

Hierarchical Regression Analysis Results for the Prediction of Need Satisfaction

	B	SE	β	t	p
Model 1					
Constant	128.36	4.91		26.12	<.001
A-AAS	-1.02	.33	-.22	-3.07	.002
AAS	-.40	.29	-.09	-1.37	.170
Model 2					
Constant	142.77	4.82		29.58	<.001
A-AAS	-1.05	.30	-.23	-3.50	.001
AAS	.09	.27	.02	.36	.716
PA	-.24	.18	-.09	-1.32	.188
EA	-.41	.08	-.36	-5.12	<.001
Model 3					
Constant	74.92	10.16		7.36	<.001
A-AAS	-.83	.27	-.18	-3.06	.002
AAS	.00	.24	.01	.01	.988
PA	-.20	.17	-.08	-1.21	.228
EA	-.24	.07	-.22	-3.29	.001
LS	1.28	.45	.15	2.85	.005
SRS	1.03	.28	.20	3.69	<.001
EXS	1.54	.39	.213	3.88	<.001

Note. A-AAS = Anxious-Ambivalent Attachment Style, AAS = Avoidant Attachment Style, PA = Physical Abuse, EA = Emotional Abuse, LS = Listening Skill, SRS = Social Relaxation Skill, EXS = Expressiveness Skill.

Discussion

This study aimed to provide answers about the mechanisms through which young people's psychological needs can be developed. In line with this purpose, the predictive role of attachment styles, childhood maltreatment experiences, and interpersonal communication competence on need satisfaction was examined in the current study. The results of the research showed that there were significant relationships between the variables. The findings were evaluated in a more operational structure by including the sub-dimensions of the variables in the hierarchical regression analysis to determine the predictors of need satisfaction. According to the regression analysis findings, anxious-ambivalent attachment style negatively predicted need satisfaction. In the second step, it was determined that emotional abuse, one of the childhood maltreatment experiences included in the model, predicted need satisfaction. Finally, it was concluded that listening, social relaxation, and expressive skills, sub-dimensions of interpersonal communication competence included in the regression model significantly predicted need satisfaction. When the regression analysis findings were analyzed as a whole, it was evaluated that anxious-ambivalent attachment style and emotional abuse may be obstacles to meeting basic psychological needs. On the other hand, listening, social relaxation, and expression skills can positively contribute to developing need satisfaction.

Attachment styles are effective in the fulfillment of innate needs. The findings of the present study showed that an anxious-ambivalent attachment style may have a negative role in meeting basic psychological needs. According to this finding, individuals with an anxious-ambivalent attachment style cannot meet their basic psychological needs adequately. The characteristics of individuals with anxious-ambivalent attachment style and their withdrawal from various experiences due to these

characteristics can be presented among the most important reasons for this negative interaction. Individuals with a dominant anxious-ambivalent attachment style want to develop close relationships. However, they are afraid that the relationships they establish will be perceived differently by those with whom they have a relationship (Bell & Ainsworth, 1972). Therefore, anxious-ambivalent individuals' relationships with their environment can be limited. With this limited relationship network, anxious-ambivalent individuals may not be able to fulfill basic psychological needs at the desired level. Current research findings confirmed the implications of self-determination theory and provided consistent findings showing that different attachment styles are related to the degree of satisfaction of needs (Çıkrıkçı & Gençdoğan, 2022; Felton & Jowett, 2017; Lin, 2016; López, 2022). In the process of adaptation, as pointed out by the self-determination theory, the individual makes some choices, which are determined by the individual's behaviors (Deci & Ryan, 1985). Similarly, individuals' attachments and choices were emphasized in meeting innate needs and adapting to the environment in this way (Deci & Ryan, 2002). In line with this perspective, attachment styles may affect the bonds and choices necessary for adaptation. Considering the attachment styles theory, it can be stated that the interaction qualities and choices of individuals with secure attachment styles may be more positive. For example, it has been reported that a secure attachment style is associated with relatedness, which is one of the basic psychological needs. At the same time, this is not the case for the avoidant attachment style (Lin, 2016). In explaining this finding, the fragile structure and fear of rejection emphasized in the avoidant attachment style may be functional. From a constructive perspective, it was thought that individuals with a secure attachment style might be more inclined to be involved in experiences that can meet their basic psychological needs due to their realistic evaluation of the world and themselves.

According to the second finding of the study, which will be discussed in this section, emotional abuse among childhood maltreatment experiences predicted need satisfaction. This predictive power, as determined in the current study, was negative. In other words, emotional abuse can be considered an obstacle to the fulfillment of basic psychological needs. The negative relationship between emotional abuse and need satisfaction supported the self-determination theory. Accordingly, a negative environment prevented the fulfillment of needs (Deci & Vansteenkiste, 2004). In addition, the findings obtained in the current study were consistent with past studies. Gu et al. (2023) reported the negative relationship between childhood maltreatment experiences and basic psychological needs. Similarly, Kotiuga et al. (2024) longitudinally presented the relationship between childhood abuse experiences and low satisfaction with basic psychological needs. In understanding this negative relationship, it may be rational to evaluate the effects of abuse experiences on the child. Frightening, neglectful, intrusive, and humiliating situations that the child is exposed to by the primary caregiver may cause the child to evaluate the environment negatively. Processes such as restlessness, tension, anxiety, and fear can be included in these negative evaluations. As a result, the child will want to make changes to cope with these undesirable situations that negatively affect the child. Unfortunately, when all the child's efforts to change fail to alter the parents' or primary caregiver's attitudes and behaviors toward the child, helplessness and frustration are likely to develop. As a result of this situation, the satisfaction of competence, relatedness, and autonomy needs may become difficult (Shu & Yan, 2022; Wan et al., 2023). The tendency of abusive parents to be controlling and abusive may harm children's autonomy and relatedness needs (Ingoglia et al., 2021). In another aspect, it was stated that the negative interaction between the primary carer and the child may increase the likelihood of rejection by the parent (Geng et al., 2022; Gu et al., 2023). As a negative reflection of this rejection process, it can be stated that children's sense of belonging may also be damaged. Because belonging can be the most effective

process in meeting needs and ensuring social acceptance (McMillan & Chavis, 1986), it can be revealed that all factors that harm the individual's need for belonging, such as abusive experiences, may make it challenging to satisfy basic psychological needs. It was stated that the low level of satisfaction of basic psychological needs of individuals exposed to abusive experiences in childhood may continue in other periods of life, such as adulthood (Wan et al., 2023; Yang et al., 2021). In conclusion, in line with the current findings and past studies, it can be stated that childhood abuse experiences are an influential determinant factor in meeting basic psychological needs.

Finally, the predictive role of interpersonal communication competence on need satisfaction was analyzed. Research findings revealed that listening, social relaxation, and expressiveness skills, sub-dimensions of interpersonal communication competence were significant predictors of need satisfaction. According to this finding, improvements in listening, social relaxation, and expressiveness skills can contribute to the fulfillment of basic psychological needs. These skills make individuals competent in communication, play an essential role in different situations, and contribute to meeting people's needs. Interpersonal communication competence can affect many factors that impact need satisfaction. Individuals with strong communication skills can establish more qualified relationships (Kilag et al., 2024) and have access to more sources of support (Gözaçan Karabulut et al., 2024), which can enable them to lead a life in which they can meet their basic psychological needs at a desirable level. The competence needs of individuals can be met with the help of evaluations and social comparisons made by the society in which they live (Kerssen-Griep et al., 2003). Similarly, establishing verbal intimacy with others and opening oneself can provide the experiences necessary to meet the individual's need for relatedness (Mottet & Beebe, 2006). Autonomous behaviors are the ability of individuals to choose their experiences and to exhibit the necessary actions for the actions he/she chooses (Ryan & Deci, 2017). In simpler terms, with the help of autonomy, the individual ultimately directs these experiences by himself/herself (Reis et al., 2000). From this point of view, it is thought that individuals who will exhibit autonomous experiences or behaviors may need communication skills while regulating or revising these experiences. It is thought that the gains of competent individuals in terms of communication skills (strong social networks, belonging, multifaceted experiences, self-perception, coping skills, etc.) can contribute to meeting basic psychological needs. As a result, it can be stated that the competence of the individual in terms of communication skills plays a vital role in meeting basic psychological needs.

Limitations and Recommendations

This study has limitations. The limited generalizability of the findings obtained was the most critical limitation of this cross-sectional study. Since the relationships between the variables were bidirectional, definite conclusions cannot be made regarding the cause-and-effect relationship between the variables. Similarly, the temporal relationship between outcomes (dependent variable) and factors affecting outcomes (independent variables) could not be investigated. In addition, this study was sensitive to response bias and social desirability. It was recommended that future studies should be conducted with these limitations in mind. Through future longitudinal and experimental studies, both the limitations of the current study can be overcome, and cause and effect implications can be made by evaluating the time-based interaction of variables.

Implications

This study has many implications for policymakers, clinicians, researchers, and educators. Having information on how to meet basic psychological needs can be functional in the processes of how to

ensure need satisfaction. Policymakers who make plans for a qualified workforce and a strong society contribute to the fulfillment of basic psychological needs indirectly. Satisfaction of these needs positively affects the mental health of the society. As a result, policymakers should design and implement plans that directly target basic psychological needs. Policymakers should disseminate these plans in many areas, from the health system to the education system. In order to raise awareness at the community level, the theme of "need satisfaction" can be emphasized through ministries and scientific congresses, symposiums, conferences, and workshops that can be organized with the encouragement and support of the state. In particular, school psychological counselors within the education system should determine how students meet their basic psychological needs and should not hesitate to take necessary actions. It is known that the steps taken in the early period have positive effects on community mental health (Wing et al., 2018). According to the findings of this study, attachment style is an essential determinant of need satisfaction. From this point of view, the importance of attachment style should be meticulously explained to people who provide care services to infants (mother, grandmothers, carer, etc.). Nurses and midwives who follow pregnant women have a great duty in this process. Nurses and midwives can take a more active role in explaining to pregnant women that the bond between the caregiver and the baby begins to form in the early stages of life. In this context, in-service training can be offered to other professionals, such as nurses and midwives. From a different perspective, students studying in psychological counseling, classroom teaching, preschool teaching, and child development programs can be made aware of the importance of satisfying basic psychological needs. Raising awareness is the first step for the students of these programs, and it should be followed by steps to answer the question of how to contribute to meeting children's needs. In this direction, the theoretical and practical knowledge of professional lecturers who provide teaching services in related university programs should be revised and improved. Studies on how to meet basic psychological needs attract the attention of researchers (Çikrikçi & Gençdoğan, 2022; Huyghebaert-Zouaghi et al., 2023). However, in these studies, it would be a significant development in individual and public health to investigate what processes await the individual in case basic psychological needs are unmet.

Conclusion

In the present cross-sectional study, the linear relationships of need satisfaction with attachment styles, childhood abuse experiences, and interpersonal communication competence were investigated, and the predictors of need satisfaction were determined. Regression analysis findings showed that listening, social relaxation, and expressive skills, sub-dimensions of interpersonal communication competence, positively predicted need satisfaction. Additionally, anxious-ambivalent attachment style and emotional abuse explain the need for satisfaction negatively. Anxious-ambivalent attachment style, emotional abuse, listening skills, social relaxation skills, and expressive skills accounted for 41% of the total variance of need satisfaction.

Ethics Committee Approval: This study was carried out with the approval of Tokat Gaziosmanpaşa University Social and Human Sciences Ethics Committee, dated 17.06.2022 and decision numbered 158317.

Author Contributions: The author's contribution rate is 100%.

Conflict of Interest: The author declares that there is no potential conflict of interest.

Temel Psikolojik İhtiyaçların Karşılanmasına Hangi Psikolojik Yapılar Destek Sunabilir? Bağlanma Stilleri, Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları ve Kişilerarası İletişim Yetkinliğinin Rolü

Neslihan Çıkrıkçı

Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, cikrikcineslihan@gmail.com

ÖZET

Bu kesitsel araştırmanın amacı, temel psikolojik ihtiyaçlar bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışma grubu 283 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. İhtiyaç Doyumu Ölçeği, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği ve Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri ölçme aracı olarak uygulanmıştır. Korelasyon analizi bulgularına göre, ihtiyaç doyumu kaygılı-kararsız bağlanma stili, kaçınan bağlanma stili, fiziksel kötüye kullanım, duygusal kötüye kullanım, dinleme becerisi, sosyal rahatlama becerisi ve ifade etme becerisi ile ilişkilidir. Birinci adımda bağlanma stilleri, ikinci adımda çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve üçüncü adımda kişilerarası iletişim yetkinliği hiyerarşik regresyon modeline dahil edilmiştir. Nihai analiz sonuçlarına göre, kaygılı-kararsız bağlanma stili, duygusal kötüye kullanım, dinleme becerisi, sosyal rahatlama becerisi ve ifade etme becerisi ihtiyaç doyumu toplam varyansının %40.3'ünü açıklamaktadır. Hiyerarşik regresyon analizi bulgularına doğrultusunda yordayıcı rolü en güçlü olan değişkenin çocukluk çağı örselenme yaşantılarından duygusal kötüye kullanım olduğu ifade edilebilir. Mevcut çalışma erken dönem yaşantıların ve bu yaşantıların etkileyebildiği iletişim yetkinliğinin temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında önemli faktörler olduğuna yönelik bulgular sunmaktadır. Dolayısıyla, araştırma sonuçlarının temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasına odaklanan psikolojik müdahalelerde etkili olabileceği varsayılmaktadır.

MAKALE BİLGİSİ

Makale Türü

Araştırma

Makale Geçmişi

Gönderim tarihi:

03.04.2024

Kabul tarihi:

12.06.2024

Anahtar Kelimeler

Öz-Belirleme,
İhtiyaç Doyumu,
Bağlanma Stilleri,
Çocukluk Çağı
Örselenme
Yaşantıları,
Kişilerarası İletişim
Yetkinliği

Atıf Bilgisi: Çıkrıkçı, N. (2024). Temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasına hangi psikolojik yapılar destek sunabilir? Bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliğinin rolü. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 957-988. <https://doi.org/10.46778/goputeb.1464184>

Sorumlu yazar: Neslihan Çıkrıkçı, e-mail: cikrikcineslihan@gmail.com

Giriş

Öz-belirleme kuramı, birçok farklı disiplinden araştırmacıların dikkatini çekmektedir (Alkan ve diğerleri, 2023; Chiu ve diğerleri, 2023; Hirsh ve diğerleri, 2024; Nunes ve diğerleri, 2024) ve bu araştırmalarda öz-belirleme kuramının yaşam içinde farklı süreçler için kullanışlı bir yapı olabileceği değerlendirilmektedir. Yarım asrı aşkın süredir pozitif psikoloji paradigmasına dayalı çalışmaların iyilik halini destekleyebilecek değişkenlere odaklanması, temel psikolojik ihtiyaçlara (ihtiyaç doyumu olarak da kavramsallaştırılmıştır) ilişkin farkındalığı güçlendirmiştir (Patterson ve Joseph, 2007; Sheldon ve Ryan, 2011; Yang ve diğerleri, 2022). Nihai olarak bireyin çevre ile sağlıklı etkileşim kurmasını hedefleyen temel psikolojik ihtiyaçların karşılanması birçok bilişsel, psikolojik, toplumsal ve ilişkisel yapıya bağlıdır (Deci ve Ryan, 2000; Ryan ve Deci, 2008). Geçmiş çalışmalar bağlanma stilleri (Çıkrıkçı ve Gençdoğan, 2022), aidiyet (Van Ryzin ve diğerleri, 2009), iyi oluş (Dimmock ve diğerleri, 2022), ebeveyn stilleri ve kardeş ilişkileri (Haspolat ve diğerleri, 2024; Van Der Kaap-Deeder ve diğerleri, 2015) gibi birçok yapının ihtiyaç doyumu ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasına katkı sunabilecek faktörlerin tespit edilmesini hedefleyen çalışmalara gereksinim duyulmaktadır. Mevcut çalışmada, bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliğinin ihtiyaç doyumu üzerindeki açıklayıcı rolü üzerinde durulmuştur. Bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliğinin ihtiyaç doyumunun belirleyicisi olabilme durumlarının incelenmesi bu çalışmanın özgünlüğünü göstermektedir. Ayrıca bu çalışmada, ihtiyaç doyumunun yordayıcıları araştırılarak, öz-belirleme ve bağlanma literatürüne katkı sunmak amaçlanmaktadır. Araştırmada cevap aranan araştırma soruları aşağıda sunulmuştur:

Araştırma sorusu 1: Bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği ihtiyaç doyumu ile ne ölçüde ilişkilidir?

Araştırma sorusu 2: Bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği ihtiyaç doyumunu ne ölçüde açıklamaktadır?

Teorik Çerçeve

Kişilerarası İletişim Yetkinliği

Kişilerarası iletişim en az iki kişinin kurduğu iletişimsel ilişkide kendini gösterir. Bu iletişim örüntüsünde yer alan insanlar, iletişimin niteliğine bağlı olarak birbirini etkilemektedir. Bu etkileşimi kapsamlı incelemek ilişkilerin oluşturulmasında, sürdürülmesinde ve sonlandırılmasında etkili olan faktörlerin açığa çıkmasını sağlamaktadır (Lane, 2016). Kişilerarası iletişim yetkinliği kavramı, iletişim sürecinde etkileşimin niteliği değerlendirilirken belirginleşir. Kişilerarası iletişim yetkinliği, ikili bir ortamda iletişimin uygun ve etkili olması için esnek bir etkileşim kurma becerisini ifade eder. Bu beceri için algılar ve geribildirimler kadar etkililiğe ilişkin öznel değerlendirmeler de önemlidir (Rubin ve diğerleri, 1993). Beebe ve diğerleri, 2002, iletişimin süreci ve doğası konusunda bilgili olmaya vurgu yapmaktadır ve kişilerarası iletişimin sürdürülmesi açısından gerekli bir unsur olduğunu ifade eder. Bununla birlikte, ifade edilen bilgi sahibi olma durumu kişilerarası iletişim yetkinliğinin kavramsallaştırılması için yeterli değildir. (Spitzberg ve Cupach, 1984, 2012), iletişim yetkinliğini kişilerarası bağlamda etkili ve uygun olarak ele almaktadır. Yetkin iletişim nazik ve etik ve (i) bilgili olma, (ii) iletişim kurmaya motive olma, (iii) iletişim becerilerinin performansında etkili ve uygun olma yetkin bir iletişimin kolaylaştırıcılarıdır (Lane, 2016). Kısaca, bilgi, yetenek ve motivasyon yetkin bir şekilde iletişim kurmanın olmazsa olmaz unsurlardır.

Bağlanma

İletişimin gelişiminde çevresel etkilerin önemli olduğu bilinmektedir. Aile içi yaşantılar, doğum sırası, ebeveyn tutumu, erken çocukluk dönemi eğitim olanakları gibi süreçler çevresel etkiler başlığı altında ele alınabilir. Bu çalışmada, çevresel etkiler değerlendirilirken bağlanma ilişkilerine odaklanılmıştır. Bağlanma kuramı gelişimsel perspektifte bireylerin yaşamdaki deneyimlerini açıklayabilme potansiyeline sahiptir (Deneault ve diğerleri, 2023). Kişilerarası iletişimi anlamada bağlanma teorisi işlevsel olabilir. Kişilerarası iletişimin biyolojik ve çevresel açıklamaları arasındaki boşlukların, biyolojik ve sosyal deneyimlerin etkileşimine dikkat edilerek doldurulması bu işlevselliği mümkün kılabilir (Deneault ve Hammond, 2021).

Bağlanma teorisi, en yalın formu ile, çocukların bakıcılarıyla erken dönem etkileşimlerine odaklanır. Temel varsayım bu erken dönem etkileşimlerin gelişimi etkileyecek potansiyele sahip olmasıdır (Bowlby, 1970, 1982). Bağlanma kuramına göre, bebekler yaşamlarını sürdürmek için bakıcıları ya da bağlanma figürü ile duygusal bağ kurar. Bebek bu duygusal bağların kurulması sürecinde genetik olarak yatkınlık gösterir (Bowlby, 1982). Bu bağlar vasıtasıyla birey çevresini tanımaya başlar. Çevreyi tanıma süreci ise bakım hizmeti sunan bireyin güvenlik olanakları ölçüsünde ilerlemektedir. Başka bir ifade ile çevreyi tanımaya başlayan çocuğun farklı yaşantılar geçirirken elde etmek istediği kazanç, bakım hizmeti sunan kişinin ilgisini tekrar kazanmaktır (Cassidy, 1988). Bağlanmanın bebeklik döneminde gelişmesine rağmen, bağlanma stiline yetişkin deneyimlerindeki ilişkileri etkilediği belirtilmektedir. Bağlanma stillerinin bireylerin ilişki geliştirme çabalarını etkilediği bilinmektedir (Ainsworth ve Bowlby, 1991; Mikulincer ve Shaver, 2010).

Temel Psikolojik İhtiyaçlar

İnsan deneyimleri aracılığıyla davranışları açıklamaya çalışma Öz-Belirleme Kuramı, davranışa doğrudan etkisi olan ve doğuştan getirilen temel psikolojik ihtiyaçları belirlemiştir (Deci, 1971; Gagné ve Deci, 2005; Ryan ve Deci, 2020). Teorisyenler iki farklı bakış açısını temel alarak psikolojik ihtiyaçlar kavramı ile ilgili çıkarımlarda bulunmuştur. Yaygın olarak kabul gören bakış açısına göre, ihtiyaçlar spesifik durumlarda davranışın sergilenmesinde motivasyona sahip olan bireyin istekleridir (Ryan ve Deci, 2008). Diğer bakış açısına göre, ihtiyaçlar daha sınırlı bir perspektifte organizmanın gelişimini ve iyilik halini etkilemektedir. Bu görüşe dayalı olarak, ihtiyaçların sahip oldukları güçlerin ötesinde, ihtiyaçların doyurulmasından memnun kalma durumunun belirlenmesinin de önemli olduğu çıkarımı yapılmıştır (Ryan, 1995). Temel psikolojik ihtiyaçlar, gelişimi destekleyerek bireyin çevreyle bütünleşmesine katkı sunar. Aynı zamanda bu ihtiyaçlar, amaçları doğrultusunda performans sergileyen bireyin iyilik halinin gelişmesine olanak sağlayan önemli yapılardır. Sonuç olarak, Öz-Belirleme Kuramı insan davranışının üç temel psikolojik ihtiyacın karşılanması ile motive olabileceğini ileri sürmektedir (Ryan ve Deci, 2017). Özerlik (i), yeterlik (ii) ve ilişkili olma (iii) ifade edilen üç temel psikolojik ihtiyaçtır. Davranış ile ilgili bilişsel süreçleri bireyin kendisinin belirlemesi ve yönlendirmesi özerklik olarak temsil edilmektedir. Dolayısıyla, özerkliğin öz-yönetimsel bir boyutunun olduğu ifade edilmektedir (Ryan ve Connell, 1989). Yeterlik, bireyin kendisini işlevsel olarak algılaması ile ilişkilidir (Ryan ve Deci, 2008). Davranışların performansa dönüştürülmesinde bireyin potansiyelini kullanarak kazanımlar elde etmesi ve bu şekilde çevreye uyum sağlaması yeterlik kavramını beslemektedir (Deci ve Vansteenkiste, 2004). İlişkili olma, parçası olunan topluluğa bağlı olma ve aidiyet algısı ile karakterize edilmektedir (Ryan ve Deci, 2017). Bu ihtiyacın karşılanmasında diğer insanların hayatında bireyin kayda değer bir yere sahip olduğunu algılaması önemlidir (Ryan ve Deci, 2008).

Genel olarak değerlendirildiğinde, Öz-Belirleme Kuramı sosyal-çevresel destek mekanizmaları aracılığıyla bu üç ihtiyacın karşılanması durumunda bireylerin etkin bir şekilde işlev gösterebildiklerini ileri sürmektedir (Deci ve Ryan, 2000).

Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları

Çocukluk çağı örselenme yaşantıları, ebeveyn ya da bakım hizmeti sunan tarafından çocuğa fiziksel veya duygusal zarar, zarar verme potansiyeli veya zarar verme tehdidi ile sonuçlanan tüm istismar veya ihmal eylemlerini kapsar (Leeb ve diğerleri, 2008). Çocukluk çağı örselenme yaşantıları 18 yaşından önce bireyin yaşamında gerçekleşen olumsuz olayları ifade eder. Sorumluluk, güven veya güç ilişkisi bağlamında çocuğun sağlığına, hayatta kalmasına, gelişimine veya onuruna fiili veya potansiyel zarar veren her türlü fiziksel veya duygusal istismar veya ihmal, cinsel istismar bu olumsuz olaylar arasında yer alabilir. Şiddete tanık olma ya da hanedeki diğer ciddi işlev bozuklukları bazen çocuk örselenmesinin bir biçimi olarak kabul edilebilmektedir (World Health Organization, 2018). Yaygın olarak dört tür kötü örselenme tanınmaktadır: cinsel istismar, fiziksel istismar, duygusal istismar (psikolojik istismar olarak da adlandırılır) ve ihmal (Norman ve diğerleri, 2012). Çocuğa yönelik tamamlanmış ya da teşebbüs edilmiş, temaslı ya da temas içermeyen herhangi bir cinsel etkileşim çocuğun cinsel istismarı olarak ifade edilmektedir (Gilbert ve diğerleri, 2009). Çocuğun cinsel istismarı, çocuk mağduriyetinin uç bir formu olmakla birlikte dünya genelinde ciddi bir halk sağlığı problemi olarak görülmektedir. Çocukluk çağı cinsel istismar mağdurlarının kısa ve uzun vadeli birçok psikososyal ve psikopatolojik sorunlarla karşılaştıkları bildirilmektedir (Hailes ve diğerleri, 2019). Fiziksel istismar, çocuğa bakım hizmeti veren kişi tarafından gerçekleştirilen ve reel bir fiziksel zarara neden olan veya çocuğa zarar verme potansiyeline sahip olan davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Krug ve diğerleri, 2002). Duygusal istismar çocuk ve ergenler arasında sık karşılaşılan ciddi bir örselenme yaşantısıdır (Baker ve diğerleri, 2021). Duygusal istismar diğer örselenme yaşantılarının altında yatan temel bir faktör olarak kabul edilir ve çocuk için diğer örselenme yaşantıları kadar zarar verici bir niteliktedir (Schaefer ve diğerleri, 2018). Son olarak, çocuğun ihmalinin yaygın bir çocukluk çağı örselenme yaşantısı olduğu ifade edilebilir. Çocuk ihmali ile ilgili yapılan tanımlarda çocuğun bakım sürecine vurgu yapılmaktadır. Buna göre, çocuğun barınma, beslenme, giyinme, eğitim ve yönlendirilme gibi çocuğun temel ihtiyaçları yeterince karşılanmadığında, potansiyel olarak ya da doğrudan normal gelişimi engellendiğinde ihmal kendini göstermektedir (Keeshin ve Dubowitz, 2013).

Değişkenler Arasındaki İlişkiler

Öz-belirleme kuramına göre, temel psikolojik ihtiyaçlar bireyin çevreyle bütünleşmesini desteklemektedir (Ryan ve Deci, 2008). Uzun yıllardır sürdürülen çalışmalarda temel psikolojik ihtiyaçların nasıl karşılanarak doyum sağlanabileceği sorgulanmaktadır (Çıkrıkçı ve Gençdoğan, 2022; Deci ve Ryan, 1980, 1985; Liu ve diğerleri, 2024; Martela ve diğerleri, 2023; Ryan, 1995; Vansteenkiste ve diğerleri, 2023). Bu çalışmalarda bireysel, sosyal, psikolojik, bilişsel ve davranışsal öğelerin/değişkenlerin ihtiyaç doyumunu tahmin etmedeki rolü araştırılmakla birlikte, bu role katkı sunacak gelecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın, ihtiyaç doyumunun tahmin edilmesine yönelik çıkarımlar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bağlanma stilleri, bireylerin yaşamını çeşitli alanlarda olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedir (Barbeito ve diğerleri, 2024; Çıkrıkçı ve Gençdoğan, 2017; Guler ve Yavaş Çelik, 2023; Karveli ve diğerleri, 2023). Yaşamın ilk dönemlerinde temelleri atılan bağlanma örüntülerinin yansımaları, bireylerin şimdiki zaman davranışlarında belirginleşebilmektedir. Yakın dönem kesitsel bir

çalışmada, anneye kaygılı bağlanmanın problemleri davranışların içselleştirilmesi ile doğrudan ilişkili olduğu rapor edilmiştir (Fuentes-Balderrama ve diğerleri, 2022). Gori ve diğerleri (2023), yetişkin bir örnekte korkulu ve kaygılı bağlanma stiline benlik saygısı üzerindeki olumsuz etkisini belirlemiştir. Benzer şekilde, kaygılı bağlanmanın ruminasyon ve duygu yönelimlerinin baskılanması ile ilişkili olduğu ifade edilmektedir (Brandão ve diğerleri, 2023). Sonuç olarak, bağlanma stillerinin duygu, düşünce ve davranış üzerinde belirleyici role sahip önemli bir parametre olduğu ifade edilebilir. Bağlanma stilleri doğrudan ihtiyaç doyumunu etkileyebileceği gibi (Çıkrıkçı ve Gençdoğan, 2022), bağlanma stillerinin etkilediği duygu, düşünce ve davranışlar aracılığı ile ihtiyaç doyumu üzerinde dolaylı etkileri olabilir (Felton ve Jowett, 2013). Daha yalın bir ifade ile bağlanma stilleri doğrultusunda sergilenen davranışların ihtiyaçların doyurulmasına yönelik olabileceği gibi, ihtiyaçların karşılanmasına olanak sağlayacak yaşantılardan kaçınmayı da tetikleyebilir.

Araştırma kapsamında ihtiyaç doyumu ile ilişkisi araştırılan diğer değişken çocukluk çağı örselenme yaşantılarıdır. Olumsuz çocukluk deneyimlerinin konu edildiği yakın dönem bir meta-analiz çalışmasının sonuçlarına göre, olumsuz çocukluk deneyimlerine sahip olma prevalansı yaklaşık %60'dır (Madigan ve diğerleri, 2023). Geçmiş dönem çalışmalar incelendiğinde ihtiyaç doyumu ve erken dönem travmatik yaşantılar arasındaki ilişki görülmektedir (Gu ve diğerleri, 2023; Kotiuga ve diğerleri, 2024). Çocukluk dönemi örselenme yaşantılarına sahip olan bireylerin temel psikolojik ihtiyaçlarını karşılamada zorlandıkları bildirilmektedir (Wan ve diğerleri, 2023). Öz-belirleme kuramına göre, olumsuz çevresel uyaranların olduğu ortamlar bireylerin ihtiyaçlarını karşılamasını engelleyebilir (Ryan ve Deci, 2008). İhmal ve istismar edilen bireylerin kendileri, dünya ve gelecek ile algıları bu durumdan olumsuz etkilenebilir. Zhu ve diğerleri (2020), ihmal edilmiş ergenlerin kişilerarası ilişkiler yönünden zayıf olabileceğini ve daha agresif davranışlar sergileyebileceğini ifade etmektedir. Bu tutum ve davranışlar sergileme potansiyeli olan bireylerin ilişkili olma, yeterlik ve özerklik ihtiyaçlarını karşılamaları noktasında zorluklar yaşamaları muhtemel görülmektedir.

İhtiyaç doyumunun yordanmasını hedefleyen bu çalışmada son olarak kişilerarası iletişim yetkinliğinin rolü araştırılacaktır. Kişilerarası iletişimde yetkin olmak bireye çeşitli kazanımlar sağlayabilmektedir. Daha katılımcı, kendini ifade edebilen, potansiyellerini sergileyebilen birey bu performansların doğası gereği diğer insanlarla etkileşim halinde olacaktır. Bu etkileşim sürecinin temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasına olumlu katkıların olabileceği öngörülmektedir. Başka bir ifade ile iletişim yönünden yetkin olmak temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında önemli bir değişkendir (Hodis ve diğerleri, 2023; Ryan ve Deci, 2017). Öz-belirleme kuramına göre evrensel nitelikte olan ihtiyaçların karşılanabilmesi için çevreyle etkileşim ihmal edilmemesi gereken bir gerekliliktir (Ryan ve Deci, 2022). Çünkü birey ancak çevre ile etkileşim kurduğunda kendi psikolojik ihtiyaçlarını karşılayabilecek fırsatlar elde edecektir.

Kavramsal Yapı

Bu araştırmanın kavramsal yapısı öz-belirleme kuramına dayandırılmıştır. Öz-belirleme kuramının temel yapı taşı olan temel psikolojik ihtiyaçların karşılanması evrensel bir sürece vurgu yapar (Ryan ve Deci, 2008). Temel psikolojik ihtiyaçların ilişkili olduğu psikolojik ve psikososyal değişkenler incelenerek kavramsal yapı desteklenmiştir. Buna göre, temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında bağlanma stillerinin, çocukluk çağı örselenme yaşantılarının ve kişilerarası iletişim yetkinliğinin önemli birer belirleyici olabileceği düşünülmektedir. Bu çalışmada, bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği bağımsız değişkenler, ihtiyaç

doyumunu ise bağımlı değişken olarak belirlenmiştir. İhtiyaç doyumunun bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği tarafından yordama durumunun araştırılması bu çalışmanın orjinalliğinin ve özgünlüğünün bir göstergesidir. Ek olarak, yazarın bilgisine ve literatüre göre bu çalışmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkileri nicel olarak inceleyen çalışma henüz gerçekleştirilmemiştir. Dolayısıyla, bu çalışmanın başlıca amacı ihtiyaç doyumu, bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği arasındaki ilişkileri açığa çıkarmaktır.

Yöntem

Çalışma Grubu

Bu kesitsel araştırmanın çalışma grubunu 176 kadın (%62.2) ve 107 erkek (%37.8) olmak üzere toplam 283 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan üniversite öğrencilerin yaşları 18 ile 25 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 20.45' dir (SS = 1.60). Çalışma grubu sınıf düzeyine dayalı incelendiğinde, 91 (%32.4) öğrencinin üniversite birinci sınıfa, 110 (%39.1) öğrencinin üniversite ikinci sınıfa, 67 (%20.3) öğrencinin üniversite üçüncü sınıfa, 23 (%8.2) öğrencinin üniversite dördüncü sınıfa devam ettiği görülmektedir.

Etik Uygunluk ve İşlem

Bu çalışma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 17.06.2022 tarih ve 158317 karar sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın tüm aşamalarında Amerikan Psikoloji Birliği (APA) ve Amerikan Eğitim Araştırmaları Birliğinin (AERA) önerdiği etik prosedürler takip edilmiştir (AERA, 2023; APA, 2020). Katılımcılara gönüllülük ilkesi doğrultusunda ölçme araçları online formlar (Google forms) uygulanmıştır. Bağlantı adresleri sosyal medya aracılığı ile öğrencilerle paylaşılmış ve iki hafta süre ile erişime açık kalmıştır. Çalışmaya katılan bireylerin kişisel hakları ve itibarları güvence altına alınmış, veri toplama sürecinin başlangıç aşamasında araştırmanın amacı ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Ek olarak, belirleyecekleri rumuz yardımıyla araştırmanın herhangi bir safhasında gerekçe belirtmeksizin çekilebilecekleri bilgisi katılımcılara sunulmuştur. Katılımcılara ilişkin tanımlayıcı bilgiler talep edilmemiştir.

Veri Toplama Araçları

İhtiyaç doyumunun yordayıcılarının araştırıldığı bu çalışmada İhtiyaç Doyumu Ölçeği, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği ve Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri ölçme aracı olarak kullanılmıştır.

İhtiyaç Doyumu Ölçeği

İhtiyaç Doyumu Ölçeği (İDÖ), teorik yapısını öz-belirleme kuramının oluşturduğu temel psikolojik ihtiyaçların ne ölçüde karşılanabildiğini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir (Deci ve Ryan, 2000). İDÖ yirmi bir (21) maddeden oluşan, yedi dereceli likert tipi ve öz-bildirime dayalı bir ölçme aracıdır. İDÖ'nün Türk kültürüne uyarlanması Bacanlı ve Cihangir-Çankaya (2003) tarafından gerçekleştirilmiştir. İDÖ üç faktörlü bir yapıya sahiptir (özerklik, yeterlik ve ilişkili olma). Örnek madde: Hayatımı nasıl yaşayacağıma karar verme özgürlüğümün olduğunu hissediyorum. Ölçme aracının güvenilirliği iç tutarlık katsayısı ile incelenmiştir ($\alpha = .83$). Alt faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayıları incelendiğinde özerklik ($\alpha = .82$), yeterlik ($\alpha = .60$) ve ilişki olma ($\alpha = .81$) boyutlarının

güvenilir bir yapı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. İDÖ sonuçları ile temel psikolojik ihtiyaçların doyurulma düzeyi doğru orantılıdır. Yüksek puanlar temel psikolojik ihtiyaçların karşılanabildiğini işaret ederken, düşük puanlar ihtiyaç doyumunda artışı göstermektedir (Bacanlı ve Cihangir-Çankaya, 2003; Deci ve Ryan, 2000; Gagné, 2003). Bu çalışma kapsamında İDÖ için iç tutarlık katsayısı $\omega = .87$ olarak belirlenmiştir.

Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği

Üç boyutlu bağlanma teorisine dayalı geliştirilen Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ) güvenli, kaçınan ve kaygılı-kararsız bağlanma stillerini belirleyen üç alt boyuttan oluşmaktadır (Erzen, 2016). On sekiz (18) maddeden oluşan ölçme aracı beşli likert tipi değerlendirmeye sahiptir. Örnek madde: Duygusal ilişkilerden uzak duruyorum çünkü terk edilmek istemiyorum. ÜBBSÖ'nün yapı geçerliği Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonuçlarına göre üç faktörlü ilişkisiz yapı datalarla iyi düzeyde uyum göstermektedir. Alt faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayıları incelendiğinde güvenli bağlanma stili ($\alpha = .69$), kaçınan bağlanma stili ($\alpha = .80$) ve kaygılı-kararsız bağlanma stili ($\alpha = .71$) boyutlarının güvenilir bir yapı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erzen, 2016). Bu çalışma kapsamında, alt boyutların iç tutarlık katsayıları güvenli bağlanma stili için $\omega = .66$, kaçınan bağlanma stili için $\omega = .58$ ve kaygılı-kararsız bağlanma stili için $\omega = .58$ olarak belirlenmiştir.

Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği

Bireyin 18 yaşından önceki döneme ait örselenme yaşantılarının değerlendirilmesine olanak sağlayan Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği (ÇÇÖYÖ) 40 maddeden oluşan, öz-bildirime dayalı ve beş dereceli likert tipi değerlendirmeye sahip bir ölçme aracıdır (Bernstein ve diğerleri, 1994). Ölçme aracının Türkçe adaptasyonu Aslan ve Alparlan (1999) tarafından gerçekleştirilmiştir. Örnek madde: Çocukluğumda, ailem benim için bir güç ve destek kaynağıydı. ÇÇÖYÖ Türkçe formunun üç faktörlü (duygusal kötüye kullanım ve duygusal ihmal, fiziksel kötüye kullanım ve cinsel kötüye kullanım) bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçme aracının iç tutarlık katsayısı $.96$ olarak belirlenmiş, alt faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayılarının $.94$ ile $.96$ arasında değiştiği rapor edilmiştir. Alt faktörlerden elde edilen puanların yükselmesi, o faktöre ilişkin kötüye kullanıma çocukluk veya ergenlikte daha yoğun maruz kaldığını göstermektedir (Aslan ve Alparlan, 1999). Bu çalışma kapsamında ÇÇÖYÖ'nin için iç tutarlık katsayısı $\omega = .94$ olarak belirlenmiştir.

Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri

İletişim sürecindeki yetkinliklerin değerlendirilmesine olanak sağlayan Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri (KİYE) Huang ve Lin (2018) tarafından geliştirilmiştir. Çıkrıkçı ve Çinpolat (2021), KİYE'nin Türkçe adaptasyon çalışmasını gerçekleştirmiştir. Ölçme aracının orijinal dört faktörlü yapısının Türkçe formu içinde geçerli olduğu belirlenmiştir. KİYE, on beş (15) maddeden oluşan, beş dereceli likert tipi değerlendirmeye sahip ve öz-bildirime dayalı bir ölçme aracıdır. Örnek madde: Başkalarına nasıl hissettiğimi doğal bir biçimde belli ederim. Ölçme aracının tümüne ilişkin hesaplanan iç tutarlık katsayısı ($\alpha = .78$) KİYE'nin güvenilir bir yapıda olduğunu desteklemektedir. Alt faktörlere ilişkin iç tutarlık katsayıları incelendiğinde dinleme becerisi ($\alpha = .73$), sosyal rahatlık becerisi ($\alpha = .71$), empati becerisi ($\alpha = .76$) ve ifade becerisi ($\alpha = .78$) boyutlarının güvenilir bir yapı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma kapsamında KİYE için iç tutarlık katsayısı $\omega = .80$ olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 27 paket programı kullanılmıştır. Bu kesitsel çalışmada, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Tekniği kullanılmıştır. İhtiyaç doyumunun açıklanmasında bağlanma stillerinin, çocukluk çağı örselenme yaşantılarının ve kişilerarası iletişim yetkinliğinin özgün katkısının belirlenebilmesi için Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır. Bu çalışmada, yeniden örnekleme değeri 1000 (k) olarak belirlenmiştir ve bulgular rapor edilirken %95 güven aralığı alt ve üst limitleri sunulmuştur.

Bulgular

Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla Pearson momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı tekniği uygulanmıştır. Korelasyon analizi bulgularına göre ihtiyaç doyumu bağlanma stilleri (kaygılı-kararsız bağlanma stili, $r = -.28$, $p < .01$; 95% CI [-.393, -.176]; kaçınan bağlanma stili, $r = -.24$, $p < .01$; 95% CI [-.355, -.121]), çocukluk çağı örselenme yaşantıları (fiziksel kötüye kullanım, $r = -.36$, $p < .01$; 95% CI [-.463, -.257]; duygusal kötüye kullanım, $r = -.45$, $p < .01$; 95% CI [-.553, -.343]) ve kişilerarası iletişim yetkinliği (dinleme becerisi, ($r = .40$, $p < .01$; 95% CI [.305, .493]; sosyal rahatlama becerisi, $r = .42$, $p < .01$; 95% CI [.317, .516]; ifade etme becerisi, ($r = .46$, $p < .01$; 95% CI [.356, .553]) bileşenleri ile anlamlı düzeyde ilişkilidir. Araştırma kapsamında bağımsız değişken olarak değerlendirilen bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği alt boyutları arasında anlamlı ilişkiler belirlenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Değişkenler Arası İlişkiler

Değişken	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
İD (1)	1										
FKK (2)	-.36**	1									
CKK (3)	-.06	.24**	1								
DKK (4)	-.45**	.67**	.23**	1							
GBS (5)	.07	-.03	.01	-.05	1						
KKBS (6)	-.28**	.13*	.10	.16*	.32**	1					
KBS (7)	-.24**	.23**	.13*	.27**	.25**	.61**	1				
DB (8)	.40**	-.29**	-.14*	-.34**	.17**	-.07	-.15*	1			
SRB (9)	.42**	-.19**	.05	-.21**	.16**	-.09	-.02	.33**	1		
EB (10)	.11	-.14*	-.04	-.20**	.20**	-.02	-.13*	.32**	.26**	1	
İEB (11)	.46**	-.16**	-.10	-.30**	.15*	-.14*	-.10	.36**	.46**	.28**	1
X	103.53	17.02	5.64	43.27	16.85	17.82	16.46	18.22	15.68	17.15	11.47
SS	16.35	6.03	1.49	14.35	2.23	3.55	4.06	1.90	3.11	2.25	2.25

Not. ** $p < .01$, * $p < .05$. İD = İhtiyaç Doyumu, FKK = Fiziksel Kötüye Kullanım, CKK = Cinsel Kötüye Kullanım, DKK = Duygusal Kötüye Kullanım, GBS = Güvenli Bağlanma Stili, KKBS = Kaygılı-Kararsız Bağlanma Stili, KBS = Kaçınan Bağlanma Stili, DB = Dinleme Becerisi, SRB = Sosyal Rahatlama Becerisi, EB = Empati Becerisi, İEB = İfade Etme Becerisi. Bootstrap yöntemi kullanılarak yeniden örnekleme yapılmış ve %95 güven aralıkları hesaplanmıştır (k = 1000).

İhtiyaç Doyumunun Yordanması

Üç boyutlu bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişiler arası iletişim yetkinliği alt boyutlarının ihtiyaç doyumunu yordayıcı gücünü belirlemek amacıyla hiyerarşik regresyon analizi uygulanmıştır. Hiyerarşik regresyon analizine başlamadan önce analize ilişkin varsayımların karşılanması gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak örneklemin yeterliği sınanmıştır. Örneklem yeterliği sınanırken Green (1991) tarafından önerilen $50 + 8.p$ (p = yordayıcı değişken sayısı) formülü kullanılmış ve 130 ($50 + (8.10)$) değeri elde edilmiştir. Analize dahil edilen örneklem sayısının ($N = 283$) formül ile belirlenen sayıdan ($N = 130$) daha yüksek olması sonucu örneklemin analiz için yeterli büyüklükte olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İkinci olarak, değişkenler arasındaki oto korelasyon durumu Durbin-Watson değeri incelenerek ele alınmıştır. Durbin-Watson değeri 1.17 olarak belirlenmiştir. Çoklu ortak doğrusallık kapsamında tolerans değeri ($1-R^2$) ve varyans büyütme faktörü (VIF) değerlendirilmiştir. Elde edilen değerlerin ($1-R^2 = .494, .772$; $VIF = 1.296, 2.026$) literatürde ifade edilen sınırlar arasında oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Field, 2024).

Hiyerarşik regresyon modeli için ihtiyaç doyumu bağımlı değişken, bağlanma stilleri (kaygılı-kararsız ve kaçınan), çocukluk çağı örselenme yaşantıları (fiziksel ve duygusal kötüye kullanım) ve kişilerarası iletişim yetkinliği (dinleme, sosyal rahatlama ve kendini ifade etme becerisi) bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir. Bağımsız değişkenlerin yordayıcılık güçleri hiyerarşik regresyon modeline uygun olarak Enter metodu kullanılarak üç adımda gerçekleştirilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2

Hiyerarşik Regresyon Model Özeti

Model	R	R ²	SE	Değişim İstatistikleri					Durbin-Watson
				ΔR^2	ΔF	df ₁	df ₂	p	
Model 1	.29	.08	15.68	.086	13.25	2	280	<.001	1.17
Model 2	.50	.25	14.20	.169	31.60	2	278	<.001	
Model 3	.64	.41	12.63	.162	25.43	3	275	<.001	

Birinci adımda kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma stiline ihtiyaç doyumunu yordayıcı gücü incelenmiştir. Bulgular, regresyon modelinin anlamlı olduğunu göstermektedir ($F(2, 280) = 13.26, p < .001$). Kaygılı-kararsız bağlanma stiline ihtiyaç doyumunun anlamlı bir yordayıcısıdır ($\beta = -.22, p < .01$; 95% CI [-1.679, -.368]). Buna göre Model 1 (kaygılı-kararsız bağlanma stili) ihtiyaç doyumunu toplam varyansının 8%'ini açıklamaktadır. İkinci adımda modele fiziksel ve duygusal kötüye kullanım dahil edilmiştir (Model 2). Model 2 istatistiksel olarak anlamlıdır ($F(4, 278) = 23.88, p < .001$). Kaygılı-kararsız bağlanma stili ($\beta = -.23, p < .01$; 95% CI [-1.649, -.462]) ve duygusal kötüye kullanımın ($\beta = -.36, p < .001$; 95% CI [-.570, -.253]) model katkısı anlamlıdır. Model 2 ihtiyaç doyumunu toplam varyansının 24.5%'ini açıklamaktadır. R² değişim değeri incelendiğinde duygusal kötüye kullanımın ihtiyaç doyumunu toplam varyansına özgün katkısı 16.9%'dir. Üçüncü adımda regresyon modeline kişilerarası iletişim yetkinliği becerilerinden dinleme, sosyal rahatlama ve ifade etme becerisi dahil edilmiştir (Model 3). Model 3 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F(7, 275) = 28.15, p < .001$). Kaygılı-kararsız bağlanma stiline ($\beta = -.18, p < .01$; 95% CI [-1.363, -.297]), duygusal kötüye kullanımın ($\beta = -.22, p < .01$; 95% CI [-.393, -.099]), dinleme becerisinin ($\beta = .15, p < .01$; 95% CI [.400, 2.175]), sosyal rahatlama becerisinin ($\beta = .20, p < .001$; 95% CI [.485, 1.588]), ifade etme becerisinin ($\beta = .21, p < .001$; 95% CI [.763, 2.330]) modele katkısı anlamlıdır. Model 3 ihtiyaç doyumunu toplam varyansının 40.3%'ünü açıklamaktadır. R² değişim değeri incelendiğinde dinleme becerisinin, sosyal rahatlama becerisinin ve ifade etme becerisinin ihtiyaç doyumunu toplam

varyansına özgün katkısı 16.2%'dir. Regresyon modellerine ilişkin istatistiksel bulgular Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3

İhtiyaç Doyumunun Yordanmasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçları

	B	SE	β	t	p
Model 1					
Sabit	128.36	4.91		26.12	<.001
KKBS	-1.02	.33	-.22	-3.07	.002
KBS	-.40	.29	-.09	-1.37	.170
Model 2					
Sabit	142.77	4.82		29.58	<.001
KKBS	-1.05	.30	-.23	-3.50	.001
KBS	.09	.27	.02	.36	.716
FKK	-.24	.18	-.09	-1.32	.188
DKK	-.41	.08	-.36	-5.12	<.001
Model 3					
Sabit	74.92	10.16		7.36	<.001
KKBS	-.83	.27	-.18	-3.06	.002
KBS	.00	.24	.01	.01	.988
FKK	-.20	.17	-.08	-1.21	.228
DKK	-.24	.07	-.22	-3.29	.001
DB	1.28	.45	.15	2.85	.005
SRB	1.03	.28	.20	3.69	<.001
İEB	1.54	.39	.213	3.88	<.001

Not. KKBS = Kaygılı-Kararsız Bağlanma Stili, KBS = Kaçınan Bağlanma, FKK = Fiziksel Kötüye Kullanım, DKK = Duygusal Kötüye Kullanım, DB = Dinleme Becerisi, SRB = Sosyal Rahatlama Becerisi, İEB = İfade Etme Becerisi.

Tartışma

Bu çalışma gençlerin psikolojik ihtiyaçların hangi mekanizmalarla geliştirilebileceğine ilişkin cevaplar sunmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda mevcut çalışmada, bağlanma stilleri, çocukluk çağı örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliğinin ihtiyaç doyumu üzerinde yordayıcı rolü incelenmiştir. Araştırma sonuçları değişkenler arasında anlamlı ilişkilerin olduğunu göstermektedir. İhtiyaç doyumunun yordayıcılarını belirlemek için yapılan hiyerarşik regresyon analizine değişkenlerin alt boyutları dahil edilerek bulgular daha operasyonel bir yapıda değerlendirilmiştir. Regresyon analizi bulgularına göre kaygılı-kararsız bağlanma stili ihtiyaç doyumunu negatif yönde anlamlı yordamaktadır. İkinci adımda modele dahil edilen çocukluk çağı örselenme yaşantılarından duygusal kötüye kullanımın ihtiyaç doyumunu yordadığı belirlenmiştir. Son olarak regresyon modeline dahil edilen kişilerarası iletişim yetkinliği alt boyutlarından dinleme, sosyal rahatlama ve ifade etme becerisinin ihtiyaç doyumunu anlamlı bir şekilde yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Regresyon analizi bulguları bir bütün olarak incelendiğinde kaygılı-kararsız bağlanma stiline ve duygusal kötüye kullanımın temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasının önünde bir engel olabileceği değerlendirilmektedir. Buna karşın dinleme, sosyal rahatlama ve ifade etme becerilerinin ihtiyaç doyumunun gelişimi açısından pozitif katkılar sunabilecek potansiyele sahip olduğu ifade edilebilir.

Bağlanma stilleri doğuştan gelen ihtiyaçların doyurulması üzerinde etkilidir. Bu çalışmanın bulguları kaygılı-kararsız bağlanma stiline temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında olumsuz rolünün olabileceğini göstermektedir. Bu bulguya göre kaygılı-kararsız bağlanma stiline sahip bireylerin temel psikolojik ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılayamadıkları ileri sürülebilir. Kaygılı-kararsız bağlanma stiline sahip bireylerin özellikleri ve bu özellikler nedeniyle çeşitli yaşantılardan geri çekilmeleri belirlenen bu negatif etkileşimin en önemli nedenleri arasında sunulabilir. Kaygılı-kararsız bağlanma stiline baskın olduğu bireyler gerçekte yakın ilişkiler geliştirmek isterler. Ancak, kurdukları ilişkilerin ilişki kurulan kişilerce farklı algılanmasından çekinirler (Bell ve Ainsworth, 1972). Dolayısıyla, kaygılı-kararsız bireylerin çevreleriyle ilişkileri sınırlanabilmektedir. Bu sınırlı ilişki ağıyla kaygılı kararsız bireyler temel psikolojik ihtiyaçları arzu edilen düzeyde karşılayamayabilir. Mevcut araştırma bulguları öz-belirleme kuramının çıkarımlarını doğrular niteliktedir ve farklı bağlanma stillerinin ihtiyaçların doyurulma derecesi ile bağlantılı olduğunu gösteren tutarlı bulgular sunmaktadır (Çıkrıkçı ve Gençdoğan, 2022; Felton ve Jowett, 2017; Lin, 2016; López, 2022). Öz-belirleme kuramının işaret ettiği uyum sağlama sürecinde birey bazı seçimler yapar ve bu seçimleri birey kendi davranışlarıyla belirlemektedir (Deci ve Ryan, 1985). Benzer şekilde doğuştan gelen ihtiyaçların karşılanmasında ve bu şekilde çevreye uyum sağlamada bireylerin bağlarına ve seçimlerine vurgu yapılmaktadır (Deci ve Ryan, 2002). Bu bakış açısı doğrultusunda, bağlanma stillerinin ifade edilen uyum süreci için gerekli olan bağları ve seçimleri etkileyebilir. Bağlanma stilleri teorisine bakıldığında güvenli bağlanma stiline sahip bireylerin etkileşim niteliklerinin ve seçimlerinin daha olumlu olabileceği ifade edilebilir. Örneğin, güvenli bağlanma stiline temel psikolojik ihtiyaçlardan olan ilişkili olma durumu ile ilişkili olduğu edilirken bu durumun kaçınan bağlanma stili için geçerli olmadığı rapor edilmiştir (Lin, 2016). Bu bulgunun açıklanmasında, kaçınan bağlanma stiline vurgulanan kırılabilir yapı ve reddedilme korkusu işlevsel olabilir. Yapıcı bir perspektifte, güvenli bağlanma stiline sahip bireylerin dünyayı ve kendilerini gerçekçi değerlendirmeleri sonucunda temel psikolojik ihtiyaçlarını karşılayabilecek yaşantılara dahil olmaya daha eğilimli olabilecekleri düşünülmektedir.

Bu bölümde tartışılacak olan çalışmanın ikinci bulgusuna göre, çocukluk çağı örselenme yaşantılarından duygusal kötüye kullanımın ihtiyaç doyumunu yordamaktadır. Mevcut çalışmada belirlenen bu yardımcı güç negatif yöndedir. Başka bir ifade ile duygusal kötüye kullanım temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasının önünde bir engel olarak değerlendirilebilir. Duygusal kötüye kullanım ve ihtiyaç doyum arasındaki negatif ilişki öz-belirleme kuramını desteklemektedir. Buna göre, olumsuz çevre ihtiyaçların karşılanmasını engellemektedir (Deci ve Vansteenkiste, 2004). Ek olarak, mevcut çalışmada elde edilen bulgular geçmiş çalışmalarla tutarlıdır. Gu ve diğerleri (2023), çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ile temel psikolojik ihtiyaçlar arasındaki negatif ilişkiyi bildirmiştir. Benzer şekilde, Kotiuga ve diğerleri (2024) çocukluk çağı örselenme yaşantılarının temel psikolojik ihtiyaçların düşük tatminiyle ilişkisini boylamsal olarak sunmuştur. Belirlenen bu negatif ilişkinin anlaşılmasında, örselenme yaşantılarının çocuk üzerindeki etkilerini değerlendirmek rasyonel olabilir. Birincil bakıcı tarafından çocuğun maruz kaldığı korkutucu, ihmalkar, müdahaleci ve aşağılayıcı durumlar çocuğun çevresini olumsuz değerlendirmesine neden olabilir. Huzursuzluk, gerginlik, kaygı ve korku gibi süreçler bu olumsuz değerlendirmelere dahil edilebilir. Sonuç olarak, çocuk üzerinde olumsuz etkileri olan bu arzu edilmeyen durumlarla mücadele edebilmek için çocuk değişiklikler yapmak isteyecektir. Ne yazık ki, çocuğun değişikliğe yönelik tüm çabaları, ebeveynlerin veya birincil bakıcının çocuk üzerindeki tutum ve davranışlarını değiştiremediğinde çaresizlik ve hayal kırıklığının gelişmesi muhtemel görülmektedir. Bu durumun bir sonucu olarak yeterlik, ilişkili olma ve özerklik ihtiyaçlarının tatmini zorlaşabilmektedir (Shu ve Yan, 2022; Wan ve diğerleri, 2023). Örselleyici ebeveynlerin kontrolcü ve istimarıcı olma eğiliminde

olma çocukların özerklik ve ilişkili olma ihtiyaçlarına zarar verebilir (Ingoglia ve diğerleri, 2021). Bir başka yönüyle birincil bakıcı ve çocuk arasındaki olumsuz etkileşimin ebeveyn tarafından reddedilme olasılığını artırabileceği ifade edilmektedir (Geng ve diğerleri, 2022; Gu ve diğerleri, 2023). Bu reddedilme sürecinin olumsuz bir yansıması olarak çocukların aidiyet algılarının da zarar görebileceği ifade edilebilir. İhtiyaçların karşılanmasında ve sosyal kabulün sağlanmasında en etkili sürecin aidiyet olabileceği gerçeği göz önüne alındığında (McMillan ve Chavis, 1986), örseleyici yaşantılar gibi bireyin ait olma ihtiyacına zarar veren tüm faktörlerin temel psikolojik ihtiyaçların tatminini zorlaştırabileceği ifade edilebilir. Çocukluk döneminde örseleyici yaşantılara maruz kalan bireylerin temel psikolojik ihtiyaçlarının düşük düzeyde tatmin edilmesinin yetişkinlik gibi yaşamın diğer dönemlerinde devam edebileceği ifade edilmektedir (Wan ve diğerleri, 2023; Yang ve diğerleri, 2021). Sonuç olarak, mevcut bulgular ve geçmiş çalışmalar doğrultusunda, çocukluk çağı örselenme yaşantılarının temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında etkin bir belirleyici faktör olduğu ifade edilebilir.

Araştırma kapsamında son olarak, kişilerarası iletişim yetkinliğinin ihtiyaç doyumu üzerindeki yordayıcı rolü incelenmiştir. Araştırma bulguları, kişilerarası iletişim yetkinliği alt boyutlarından olan dinleme, sosyal rahatlama ve ifade etme becerisi ihtiyaç doyumunun anlamlı birer yordayıcısıdır. Bu bulguya göre, dinleme, sosyal rahatlama ve ifade etme becerisinde meydana gelen iyileşmelerin temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasına katkı sunabileceği ifade edilebilir. Bireyleri iletişim sürecinde yetkin kılan bu beceriler farklı durumda önemli bir rol oynar ve insanların ihtiyaçlarını karşılama sürecine katkıda bulunabilir. Kişilerarası iletişim yetkinliği ihtiyaç doyumu üzerinde etkili olabilecek birçok faktörü etkileyebilir. İletişim becerisi güçlü bireylerin daha nitelikli ilişkiler kurabilmeleri (Kilag ve diğerleri, 2024) ve daha fazla destek kaynağına erişebilmeleri (Gözaçan Karabulut ve diğerleri, 2024) temel psikolojik ihtiyaçlarını arzu edilebilir bir seviyede karşılayabilecekleri bir yaşam sürdürmelerini sağlayabilir. İçinde yaşanan toplum tarafından yapılan değerlendirmeler ve sosyal karşılaştırmalar yardımıyla bireylerin yeterlik ihtiyacı karşılanabilir (Kerssen-Griep ve diğerleri, 2003). Benzer şekilde diğer insanlarla sözel yakınlık kurmak, kendini açmak gibi davranışlar bireyin ilişkili olma ihtiyacının karşılanması için gerekli olan yaşantıları sunabilir (Mottet ve Beebe, 2006). Özerk davranışlar, bireyin deneyimlerini seçebilmesi ve seçtiği eylemler için gerekli aksiyonları sergileyebilmesidir (Ryan ve Deci, 2017). Daha yalın bir ifade ile kişi özerklik yardımıyla bu deneyimlerini tamamen kendisi yönlendirir (Reis ve diğerleri, 2000). Buradan hareketle, özerk deneyimler ya da davranışlar sergileyecek olan bireylerin bu yaşantıları düzenlerken ya da revize ederken iletişim becerilerine ihtiyaç duyabilecekleri düşünülmektedir. İletişim becerileri açısından yetkin olan bireylerin edinebilecekleri kazanımların (güçlü sosyal ağlar, aidiyet, çok yönlü deneyimler, kendilik algısı, başa çıkma becerileri vb.) temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasına katkı sunabileceği düşünülmektedir. Sonuç olarak, iletişim becerileri açısından bireyin yetkinleştirilmesinin temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasında önemli rol oynadığı ifade edilebilir.

Sınırlılıklar ve Öneriler

Bu çalışma sınırlılıklardan yoksun değildir. Elde edilen bulguların genellenebilme kapasitesinin sınırlı olması bu kesitsel çalışmanın en önemli sınırlılığdır. Değişkenler arasındaki ilişkiler çift yönlü olduğu için değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkisine yönelik kesin çıkarımlar yapılamamaktadır. Benzer şekilde, sonuçlar (bağımlı değişken) ve sonuçları etkileyen faktörler (bağımsız değişkenler) arasındaki zamansal ilişki araştırılamamıştır. Ek olarak, bu çalışma yanıt verme yanlılığına ve sosyal istenirliğe karşı duyarlıdır. Gelecek çalışmaların bu sınırlılıklar değerlendirilerek gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Gelecek boylamsal ve deneysel çalışmalar

aracılığıyla hem mevcut çalışmanın sınırlıkları giderilebilir hem de değişkenlerin zamana dayalı etkileşimi değerlendirilerek neden-sonuç çıkarımı yapılabilir.

Çıkarımlar

Bu çalışma birçok açıdan politika yapıcılara, klinisyenlere, araştırmacılara ve eğitimciler için çıkarımlar sunmaktadır. Temel psikolojik ihtiyaçların nasıl karşılanacağına yönelik bilgilere sahip olmak, ihtiyaç doyumunun nasıl sağlanabileceğine yönelik süreçlerde işlevsel olabilir. Nitelikli insan gücü ve güçlü toplum hedefinde planlamalar yapan politika yapıcılar dolaylı açılardan temel psikolojik ihtiyaçların doyurulmasına katkı sunmaktadır. Bu ihtiyaçların doyurulması toplumun ruh sağlığını olumlu yönde etkilemektedir. Sonuç olarak, politika yapıcıların doğrudan temel psikolojik ihtiyaçları hedef alan planları tasarlayıp uygulamaları yerinde bir eylem olacaktır. Politika yapıcılar bu planları sağlık sisteminden eğitim sistemine kadar birçok alan yaygınlaştırmalıdır. Toplum düzeyinde farkındalığın geliştirilebilmesi için bakanlıklar aracılığı ile "ihtiyaç doyumunu" teması vurgulanabilir ve devletin teşvik ve desteğiyle bilimsel kongreler, sempozyumlar, konferanslar ve çalıştaylar düzenlenebilir. Özellikle, eğitim sistemi içerisinde okul psikolojik danışmanları öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarını ne düzeyde karşıladıklarını belirlemeli ve gerekli olan aksiyonları sergilemek için faaliyet göstermekten çekinmemelidir. Çünkü, erken dönemde atılan adımların toplum ruh sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinmektedir (Wing ve diğerleri, 2018). Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre bağlanma stili, ihtiyaç doyumunun önemli bir belirleyicisidir. Buradan hareketle bağlanma stiline önemini bebeklere bakım hizmeti veren kişilere (anne, anneanne, babaanne, bakıcı vb.) titizlikle anlatılması gerekmektedir. Bu süreçte, hamile kadınları takip eden hemşire ve ebeler büyük görev düşmektedir. Hemşire ve ebeler, bakım hizmeti veren kimse ile bebek arasındaki bağın yaşamın ilk dönemlerinde oluşmaya başladığını hamilelere anlatma noktasında daha etkin görev alabilir. Gerekli görülürse hemşire ve ebeler gibi diğer profesyonellere de bu bağlamda hizmet içi eğitim sunulabilir. Farklı bir perspektifte, psikolojik danışmanlık, sınıf öğretmenliği, okulöncesi öğretmenliği ve çocuk gelişimi programlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçların doyurulmasının önemi hakkında farkındalık sahibi olmaları sağlanabilir. Farkındalık sağlamak bu program öğrencileri için yapılacak ilk adımdır ve bu adımı çocukların ihtiyaçlarının karşılanmasına nasıl katkı sunabilirim sorusuna cevap verecek adımlar izlemelidir. Bu doğrultuda, üniversitelerde ilgili programlarda öğretim hizmeti sunan profesyonel öğretim elemanlarının temel psikolojik ihtiyaçlar konusu ile ilgili teorik ve uygulamalı bilgilerini revize etmeli ve geliştirmelidir. Temel psikolojik ihtiyaçların nasıl karşılanacağına yönelik çalışmalar araştırmacıların dikkatini çekmektedir (Çıkrıkçı ve Gençdoğan, 2022; Huyghebaert-Zouaghi ve diğerleri, 2023). Ancak, bu çalışmalarda temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmadığı durumda bireyi bekleyen süreçlerin neler olabileceğinin araştırılması birey ve halk sağlığı açısından önemli bir gelişme olacaktır.

Sonuç

Mevcut kesitsel araştırmada ihtiyaç doyumunun bağlanma stilleri, çocukluk dönemi örselenme yaşantıları ve kişilerarası iletişim yetkinliği ile doğrusal ilişkileri araştırılmıştır ve ihtiyaç doyumunun yordayıcıları belirlenmiştir. Regresyon analizi bulguları kişilerarası iletişim yetkinliği alt boyutlarından dinleme, sosyal rahatlama ve ifade etme becerisinin ihtiyaç doyumunun pozitif yönde yordadığını göstermektedir. Bununla birlikte, kaygılı-kararsız bağlanma stili ve duygusal kötüye kullanım İhtiyaç doyumunu negatif yönde açıklamaktadır. Kaygılı kararsız bağlanma stili, duygusal kötüye kullanım, dinleme becerisi, sosyal rahatlama becerisi ve ifade etme becerisi ihtiyaç doyumunu toplam varyansının %41'ini açıklamaktadır.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 17.06.2022 tarih ve 158317 karar sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Yazarın katkı oranı %100'dür.

Çatışma Beyanı: Yazar potansiyel bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

References

- AERA. (2023). Professional ethics. <https://www.aera.net/About-AERA/AERA-Rules-Policies/Professional-Ethics>.
- Ainsworth, M. S., & Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46(4), 333-341.
- Alkan, M. F., Maviş Sevim, F. Ö., & Evers, A. T. (2023). Factor structure and measurement invariance of the teacher autonomous behavior scale in Turkey. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 41(7), 777-795. <https://doi.org/10.1177/07342829231186229>
- APA. (2020). Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). American Psychological Association.
- Aslan, S. H., & Alparlan, Z. N. (1999). Çocukluk Örselenme Yaşantıları Ölçeği'nin bir üniversite öğrencisi örnekleminde geçerlik, güvenirlik ve faktör yapısı [The reliability, validity and factor structure of the Childhood Trauma Questionnaire among a group of university students]. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 10(4), 275-285.
- Bacanlı, H., & Cihangir-Çankaya, Z. (2003, July). İhtiyaç doyumu ölçeği uyarlama çalışması [Adaptation study of need satisfaction scale] [Paper presentation]. VII. National Psychological Counselling and Guidance Congress, Mersin, Turkey.
- Baker, A. J., Brassard, M. R., & Rosenzweig, J. (2021). Psychological maltreatment: Definition and reporting barriers among American professionals in the field of child abuse. *Child Abuse & Neglect*, 114, Article e104941.
- Barbeito, S., Gómez-Juncal, R., Vega, P., Antonio Becerra, J., Petkari, E., González-Pinto, A., & Sánchez-Gutiérrez, T. (2024). Attachment styles and associated psychosocial factors in patients at ultra-high risk for psychosis: A systematic review. *International Journal of Social Psychiatry*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/00207640231224661>
- Beebe, S. A., Beebe, S. J., Redmond, M. V., Geerinck, T., & Salem-Wiseman, L. (2002). *Interpersonal communication: Relating to others*. Allyn and Bacon Boston.
- Bell, S. M., & Ainsworth, M. D. S. (1972). Infant crying and maternal responsiveness. *Child Development*, 43(4), 1171-1190. <https://doi.org/10.2307/1127506>
- Bernstein, D. P., Fink, L., Handelsman, L., Foote, J., Lovejoy, M., Wenzel, K., Sapareto, E., & Ruggiero, J. (1994). Initial reliability and validity of a new retrospective measure of child abuse and neglect. *The American Journal of Psychiatry*, 151(8), 1132-1136.
- Bowlby, J. (1970). Disruption of affectional bonds and its effects on behavior. *Journal of Contemporary Psychotherapy: On the Cutting Edge of Modern Developments in Psychotherapy*, 2(2), 75-86. <https://doi.org/10.1007/BF02118173>
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: Retrospect and prospect. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664-678. <https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1982.tb01456.x>

- Brandão, T., Brites, R., Hipólito, J., & Nunes, O. (2023). Attachment orientations, emotion goals, and emotion regulation. *Personality and Individual Differences*, 204, Article e112059. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.112059>
- Cassidy, J. (1988). Child-mother attachment and the self in six-year-olds. *Child Development*, 59(1), 121–134. <https://doi.org/10.2307/1130394>
- Chiu, R. M. Y., Zhang, L., Teng, J., Ip, P., Lai, A. Y. K., & Chan, D. K. C. (2023). Motivation, injury prevention, and the incidence of sports injuries: A three-wave longitudinal test of self-determination theory. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 33(7), 1254–1261. <https://doi.org/10.1111/sms.14348>
- Çıkrıkçı, Ö., & Çınpolat, E. (2021). Kişilerarası İletişim Yetkinliği Envanteri'nin (KİYE) Türkçeye Uyarlanması [Adaptation of the Interpersonal Communication Competence Inventory (ICCI) into Turkish]. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 757–775.
- Çıkrıkçı, Ö., & Gençdoğan, B. (2017). The effects of attachment styles and belongingness on life satisfaction among adolescents. *International Journal of Happiness and Development*, 3(3), 241. <https://doi.org/10.1504/IJHD.2017.084073>
- Çıkrıkçı, Ö., & Gençdoğan, B. (2022). Clarifying the associations among belongingness, setting life goals, need satisfaction and positive orientations: The model testing in accordance with the attachment styles. *Current Psychology*, 41(2), 643–658. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00587-1>
- Deci, E. L. (1971). Effects of externally mediated rewards on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 18(1), 105–115. <https://doi.org/10.1037/h0030644>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1980). Self-determination theory: When mind mediates behavior. *The Journal of Mind and Behavior*, 1(1), 33–43.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). The general causality orientations scale: Self-determination in personality. *Journal of Research in Personality*, 19(2), 109–134. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(85\)90023-6](https://doi.org/10.1016/0092-6566(85)90023-6)
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (Eds.). (2002). *Handbook of self-determination research*. University Rochester Press.
- Deci, E. L., and Vansteenkiste, M. (2004). Self-determination theory and basic need satisfaction: Understanding human development in positive psychology. *Ricerche di Psicologia*, 1(27), 23–40.
- Deneault, A.-A., & Hammond, S. I. (2021). Connecting the moral core: Examining moral baby research through an attachment theory perspective. *Social Cognition*, 39(1), 4–18. <https://doi.org/10.1521/soco.2021.39.1.4>
- Deneault, A.-A., Hammond, S. I., & Madigan, S. (2023). A meta-analysis of child–parent attachment in early childhood and prosociality. *Developmental Psychology*, 59(2), 236–255. <https://doi.org/10.1037/dev0001484>
- Dimmock, J., Krause, A. E., Rebar, A., & Jackson, B. (2022). Relationships between social interactions, basic psychological needs, and wellbeing during the COVID-19 pandemic. *Psychology & Health*, 37(4), 457–469. <https://doi.org/10.1080/08870446.2021.1921178>
- Erzen, E. (2016). Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği [Three Dimensional Attachment Style Scale]. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 17(3), 1–21.

- Felton, L., & Jowett, S. (2013). The mediating role of social environmental factors in the associations between attachment styles and basic needs satisfaction. *Journal of Sports Sciences*, 31(6), 618–628. <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.744078>
- Felton, L., & Jowett, S. (2017). Self-determination theory perspective on attachment, need satisfaction, and well-being in a sample of athletes: A longitudinal study. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 11(4), 304–323. <https://doi.org/10.1123/jcsp.2016-0013>
- Field, A. (2024). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics*. Sage Publications.
- Fuentes-Balderrama, J., Turnbull-Plaza, B., Ojeda-García, A., Parra-Cardona, J. R., Cruz Del Castillo, C., Díaz-Loving, R., & Von Mohr, M. (2022). Insecure Attachment to Parents as a Contributor to Internalizing and Externalizing Problem Behaviors in Mexican Preadolescents. *Trends in Psychology*, 31(1), 105–122. <https://doi.org/10.1007/s43076-021-00125-8>
- Gagné, M. (2003). [No title found]. *Motivation and Emotion*, 27(3), 199–223. <https://doi.org/10.1023/A:1025007614869>
- Gagné, M., & Deci, E. L. (2005). Self-determination theory and work motivation. *Journal of Organizational Behavior*, 26(4), 331–362. <https://doi.org/10.1002/job.322>
- Geng, J., Bao, L., Wang, H., Wang, J., Gao, T., & Lei, L. (2022). Does childhood maltreatment increase the subsequent risk of problematic smartphone use among adolescents? A two-wave longitudinal study. *Addictive Behaviors*, 129, Article e107250. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2022.107250>
- Gilbert, R., Widom, C. S., Browne, K., Fergusson, D., Webb, E., & Janson, S. (2009). Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. *The Lancet*, 373(9657), 68–81.
- Gori, A., Topino, E., & Griffiths, M. D. (2023). The associations between attachment, self-esteem, fear of missing out, daily time expenditure, and problematic social media use: A path analysis model. *Addictive Behaviors*, 141, Article e107633. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2023.107633>
- Gözaçan Karabulut, D., Ayar, D., & Karasu, F. (2024). The relationship between solution-focused communication skills and perceived social support: A descriptive levels of study of the perceptions of Turkish parents with of children with developmental disabilities. *Developmental Neurorehabilitation*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/17518423.2023.2301612>
- Green, S. B. (1991). How many subjects does it take to do a regression analysis. *Multivariate Behavioral Research*, 26(3), 449–510. https://doi.org/10.1207/s15327906mbr2603_7
- Gu, J., Wang, H., Xu, Y., Zhan, P., & Wang, J.-L. (2023). Childhood maltreatment, basic psychological needs satisfaction, internet addiction and internalizing problems. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 86, Article e101533. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2023.101533>
- Guler, S., & Yavaş Çelik, M. (2023). Evaluation of attachment styles and life satisfaction of adolescents (12-18 years) with and without smoking, alcohol, and substance use. *Journal of Substance Use*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/14659891.2023.2233092>
- Hailes, H. P., Yu, R., Danese, A., & Fazel, S. (2019). Long-term outcomes of childhood sexual abuse: An umbrella review. *The Lancet Psychiatry*, 6(10), 830–839.
- Haspolat, N. K., Ağırkan, M., & Eşkisü, M. (2024). Psychological symptoms among adolescents: Latent class analysis of parental attitudes, psychological needs, self-regulation, and alexithymia. *Psychology in the Schools*, 61(3), 920–941.
- Hirsh, D. A., Crampton, P. E. S., & Osman, N. Y. (2024). Applying self-determination theory to stem medical schools' clinical teacher sustainability crisis. *Medical Education*, 58(1), 118–128. <https://doi.org/10.1111/medu.15181>

- Hodis, G. M., Hodis, F. A., & Bardhan, N. R. (2023). University students' communication in learning settings and basic psychological needs: A latent profile analysis of their interrelationships. *Communication Research and Practice*, 9(3), 309–324. <https://doi.org/10.1080/22041451.2023.2225900>
- Huang, Y.-C., & Lin, S.-H. (2018). An inventory for assessing interpersonal communication competence of college students. *British Journal of Guidance & Counselling*, 46(4), 385–401. <https://doi.org/10.1080/03069885.2016.1237614>
- Huyghebaert-Zouaghi, T., Morin, A., Thomas, J., & Gillet, N. (2023). The daily dynamics of basic psychological need satisfaction at work, their determinants, and their implications: An application of Dynamic Structural Equation Modeling. *European Journal of Work and Organizational Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/1359432X.2023.2276534>
- Ingoglia, S., Liga, F., Coco, A. L., & Inguglia, C. (2021). Informant discrepancies in perceived parental psychological control, adolescent autonomy, and relatedness psychological needs. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 77, Article e101333. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2021.101333>
- Karveli, S., Galanis, P., Mitropoulou, E. M., Karademas, E., & Markopoulos, C. (2023). The Role of Attachment Styles on Quality of Life and Distress Among Early-Stage Female Breast Cancer Patients: A Systematic Review. *Journal of Clinical Psychology in Medical Settings*, 30(4), 724–739. <https://doi.org/10.1007/s10880-023-09940-w>
- Keeshin, B. R., & Dubowitz, H. (2013). Childhood neglect: The role of the paediatrician. *Paediatrics & Child Health*, 18(8), 39–43.
- Kerssen-Griep, J., Hess, J. A., & Trees, A. R. (2003). Sustaining the desire to learn: Dimensions of perceived instructional facework related to student involvement and motivation to learn. *Western Journal of Communication*, 67(4), 357–381. <https://doi.org/10.1080/10570310309374779>
- Kilag, O. K. T., Pasigui, R. E., Malbas, M. H., Manire, E. A., Piala, M. C., Araña, A. M. M., & Sasan, J. M. (2024). Preferred Educational Leaders: Character and Skills. *European Journal of Higher Education and Academic Advancement*, 1(2), 50–56.
- Kotiuga, J., Bóthe, B., Bergeron, S., Girouard, A., Bigras, N., & Vaillancourt-Morel, M.-P. (2024). Longitudinal associations between childhood maltreatment and sexual motivations in couples: The role of basic psychological needs. *Journal of Social and Personal Relationships*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/02654075241230118>
- Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L., & Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The Lancet*, 360(9339), 1083–1088.
- Lane, S. D. (2016). *Interpersonal communication: Competence and contexts*. Routledge.
- Leeb, R., Paulozzi, L., Melanson, C., Simon, T., & Arias, I. (2008). Child maltreatment surveillance: Uniform definitions for public health and recommended data elements, version 1.0. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Injury Prevention and Control.
- Lin, J. H. (2016). Need for relatedness: A self-determination approach to examining attachment styles, Facebook use, and psychological well-being. *Asian Journal of Communication*, 26(2), 153–173. <https://doi.org/10.1080/01292986.2015.1126749>
- Liu, Z., Shen, L., Wu, X., Zhen, R., & Zhou, X. (2024). Basic Psychological Need Satisfaction and Depression in Adolescents During the COVID-19 Pandemic: The Mediating Roles of Feelings of Safety and Rumination. *Child Psychiatry & Human Development*, 55(1), 219–226. <https://doi.org/10.1007/s10578-022-01395-8>
- López, C. I. (2022). *Self-Determination Theory and Attachment Theory: An Integrative Model to Predict Drinking Motives and Protective Behavioral Strategies in Emerging Adults* (Publication No.

29206391][Doctoral dissertation, The University of Texas at El Paso]. ProQuest Dissertations and Theses Global.

- Madigan, S., Deneault, A., Racine, N., Park, J., Thiemann, R., Zhu, J., Dimitropoulos, G., Williamson, T., Fearon, P., Cénat, J. M., McDonald, S., Devereux, C., & Neville, R. D. (2023). Adverse childhood experiences: A meta-analysis of prevalence and moderators among half a million adults in 206 studies. *World Psychiatry, 22*(3), 463–471. <https://doi.org/10.1002/wps.21122>
- Martela, F., Lehmus-Sun, A., Parker, P. D., Pessi, A. B., & Ryan, R. M. (2023). Needs and well-being across Europe: Basic psychological needs are closely connected with well-being, meaning, and symptoms of depression in 27 European countries. *Social Psychological and Personality Science, 14*(5), 501–514. <https://doi.org/10.1177/19485506221113678>
- McMillan, D. W., & Chavis, D. M. (1986). Sense of community: A definition and theory. *Journal of Community Psychology, 14*(1), 6–23. <https://doi.org/10.1002/1520-6629>
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2010). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change*. Guilford Publications.
- Mottet, T. P., & Beebe, S. A. (2006). Foundations of instructional communication. In Mottet T. P., V. P. Richmond & J. C. McCroskey (Eds.), *Handbook of instructional communication: Rhetorical and relational perspectives* (pp. 3–32). Allyn & Bacon.
- Norman, R. E., Byambaa, M., De, R., Butchart, A., Scott, J., & Vos, T. (2012). The long-term health consequences of child physical abuse, emotional abuse, and neglect: A systematic review and meta-analysis. *PLoS Medicine, 9*(11), e1001349. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1001349>
- Nunes, P. M., Proença, T., & Carozzo-Todaro, M. E. (2024). A systematic review on well-being and ill-being in working contexts: Contributions of self-determination theory. *Personnel Review, 53*(2), 375–419. <https://doi.org/10.1108/PR-11-2021-0812>
- Patterson, T. G., & Joseph, S. (2007). Person-Centered Personality Theory: Support from Self-Determination Theory And Positive Psychology. *Journal of Humanistic Psychology, 47*(1), 117–139. <https://doi.org/10.1177/0022167806293008>
- Reis, H. T., Sheldon, K. M., Gable, S. L., Roscoe, J., & Ryan, R. M. (2000). Daily Well-Being: The Role of Autonomy, Competence, and Relatedness. *Personality and Social Psychology Bulletin, 26*(4), 419–435. <https://doi.org/10.1177/0146167200266002>
- Rubin, R. B., Martin, M. M., Bruning, S. S., & Powers, D. E. (1993). Test of a self-efficacy model of interpersonal communication competence. *Communication Quarterly, 41*(2), 210–220.
- Ryan, R. M. (1995). Psychological Needs and the Facilitation of Integrative Processes. *Journal of Personality, 63*(3), 397–427. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1995.tb00501.x>
- Ryan, R. M., & Connell, J. P. (1989). Perceived locus of causality and internalization: Examining reasons for acting in two domains. *Journal of Personality and Social Psychology, 57*(5), 749–761. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.57.5.749>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2008). Self-determination theory and the role of basic psychological needs in personality and the organization of behavior. In O. P. John, R. W. Robins, & L. A. Pervin (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (3rd ed., pp. 654–678). The Guilford Press. <https://psycnet.apa.org/record/2008-11667-026>
- Ryan RM, Deci EL. 2017. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. Guilford.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Contemporary Educational Psychology, 61*, Article e101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>

- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2022). Self-Determination Theory. In F. Maggino (Ed.), *Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research* (pp. 1–7). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-69909-7_2630-2
- Schaefer, J. D., Moffitt, T. E., Arseneault, L., Danese, A., Fisher, H. L., Houts, R., Sheridan, M. A., Wertz, J., & Caspi, A. (2018). Adolescent Victimization and Early-Adult Psychopathology: Approaching Causal Inference Using a Longitudinal Twin Study to Rule Out Noncausal Explanations. *Clinical Psychological Science*, 6(3), 352–371. <https://doi.org/10.1177/2167702617741381>
- Sheldon, K. M., & Ryan, R. M. (2011). Positive psychology and self-determination theory: A natural interface. In V. I. Chirkov, R. M. Ryan, & K. M. Sheldon (Eds.), *Human autonomy in cross-cultural context* (Vol. 1, pp. 33–44). Springer. https://doi.org/10.1007/978-90-481-9667-8_2
- Shu, Z., & Yan, Z. (2022). The effect of childhood psychological abuse and neglect on suicidal ideation: The Roles of alexithymia and search for meaning. *Journal of Psychological Science*, 45(5), 1206-1213.
- Spitzberg, B. H., & Cupach, W. R. (1984). *Interpersonal communication competence* (Vol. 4). Sage Publications.
- Spitzberg, B. H., & Cupach, W. R. (2012). *Handbook of interpersonal competence research*. Springer Science & Business Media.
- Van Der Kaap-Deeder, J., Vansteenkiste, M., Soenens, B., Loeys, T., Mabbe, E., & Gargurevich, R. (2015). Autonomy-supportive parenting and autonomy-supportive sibling interactions: The role of mothers' and siblings' psychological need satisfaction. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 41(11), 1590–1604. <https://doi.org/10.1177/0146167215602225>
- Van Ryzin, M. J., Gravely, A. A., & Roseth, C. J. (2009). Autonomy, belongingness, and engagement in school as contributors to adolescent psychological well-being. *Journal of Youth and Adolescence*, 38(1), 1–12. <https://doi.org/10.1007/s10964-007-9257-4>
- Vansteenkiste, M., Soenens, B. & Ryan, R. M. (2023). Basic psychological needs theory: A conceptual and empirical review of key criteria. In R. M. Teoksessa Ryan, (Eds.) *The Oxford handbook of self-determination theory* (pp. 84-123). Oxford University Press.
- Wan, S., Qin, G., Tu, S., Li, S., Yirimuwen, & Lin, S. (2023). Psychological maltreatment in childhood affects fear of missing out in adulthood: The mediating path of basic psychological needs and the moderating influence of conscientiousness. *Current Psychology*, 43, 5987-5998. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04811-x>
- Wing, C., Simon, K., & Bello-Gomez, R. A. (2018). Designing difference in difference studies: Best practices for public health policy research. *Annual Review of Public Health*, 39(1), 453–469. <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040617-013507>
- World Health Organization. (2018). *Adverse Childhood Experiences International Questionnaire (ACE-IQ)*. Geneva: Switzerland. https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/child-maltreatment/ace-questionnaire.pdf?sfvrsn=baed215c_2
- Yang, R., Yu, Q., Owen, C. E., Aspe, G. I., & Wiggins, J. L. (2021). Contributions of childhood abuse and neglect to reward neural substrates in adolescence. *NeuroImage: Clinical*, 32, Article e102832.
- Yang, Y., Cai, H., Yang, Z., Zhao, X., Li, M., Han, R., & Chen, S. X. (2022). Why does nature enhance psychological well-being? A Self-Determination account. *Journal of Environmental Psychology*, 83, 101872. <https://doi.org/10.1016/j.nicl.2021.102832>
- Zhu, W., Chen, Y., & Xia, L.-X. (2020). Childhood maltreatment and aggression: The mediating roles of hostile attribution bias and anger rumination. *Personality and Individual Differences*, 162, Article e110007. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110007>